



Crna Gora
Ministarstvo unutrašnjih poslova

IZVJEŠTAJ
O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA
ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA SUZBIJANJE NEDOZVOLJENOG POSJEDOVANJA, ZLOUPOTREBE I
TRGOVINE MALOKALIBARSKIM I LAKIM ORUŽJEM I MUNICIJOM, OD 2019. DO 2025. GODINE, ZA 2023.
GODINU

Podgorica, maj 2024. godine

I. UVODNI REZIME

Ministarstvo unutrašnjih poslova kao koordinator izrade Strategije za suzbijanje nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine, malokalibarskim i lakim oružjem i municijom, od 2019. do 2025. godine, prati realizaciju sprovedenih mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za njeno sprovođenje. Ovim strateškim dokumentom obuhvaćeno je oružje namijenjeno za upotrebu vojske i policije – službeno, kao i oružje za civilnu upotrebu. Strategija sadrži analizu postojećeg stanja, osnovne i opšte operativne ciljeve, koji će dovesti do mjerljivih poboljšanja u ovoj oblasti, a Akcioni plan jasno definisane mjere za unaprjeđenje postupanja, konkretne aktivnosti nadležnih organa državne uprave koje se realizuju uglavnom uz podršku međunarodnih partnera.

Predmetni izvještaj predstavlja analizu ostvarenih ciljeva, zadataka i aktivnosti **u 2023. godini**. Naime, opšti cilj ovog strateškog dokumenta je izgradnja sveobuhvatnog i efikasnog sistema kontrole malokalibarskog i lakog oružja i municije, kroz uspostavljanje zakonodavnog okvira o kontroli naoružanja, smanjenje nelegalnih tokova, širenja i zloupotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva.

Realizacijom velikog broja aktivnosti doprinijeli smo uspješnoj realizaciji **operativnog cilja 1 - da se zakonodavstvo o kontroli naoružanja uspostavi i u potpunosti uskladi sa regionalnim okvirom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i da se standardizuje širom regiona**. Naime, radi se na izradi Prijedlog Zakona o oružju i tabele usklađenosti koje će biti prosljeđene Evropskoj komisiji. Izvršena je analiza usklađenosti propisa o oružju: Krivičnog zakonika i Zakona o krivičnom postupku i drugih, sa propisima Evropske unije, Konvencije UN o transnacionalnom organizovanom kriminalu i Protokola protiv nezakonite proizvodnje i prometa vatrenim oružjem, njegovim djelovima, sklopovima i municijom i drugim međunarodnim obavezama. Takođe, izvršena je analiza odredbi Zakona o sudovima, Zakona o državnom tužilaštvu, Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, Zakona o unutrašnjim poslovima, carinskih propisa. Posebna pažnja posvećena je analizi odredbi Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku koje se odnose na otkrivanje krivičnih djela nezakonite proizvodnje, prometa i drugih nezakonitih aktivnosti vezanih za oružje, kao i vođenje krivičnog postupka protiv učinilaca tih krivičnih djela. Analiza sadrži preporuke za unaprjeđenje domaćeg zakonodavstva, koje se tiču izmjena i dopuna Krivičnog zakonika (određivanje definicije nezakonite proizvodnje i prometa oružja, kao i nedozvoljene proizvodnje i prometa oružja, njegovih djelova i municije), Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, u smislu proširivanja mjera oduzimanja i na krivična djela iz članova 403 i 433 Krivičnog zakonika. S tim u vezi, informišemo da je u decembru 2023. godine Parlament usvojio izmjene i dopune Krivičnog zakona Crne Gore kojim su dodata još tri krivična djela, a u skladu sa Protokolom UN o vatrenom oružju. Izvršena je analiza stanja djaletnosti za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja, a obrazovan je radni tim za izradu tog propisa.

Takođe, unaprijeđene su kriminalističko-operativne evidencije i razmjena dobre prakse. Izvršena je analiza procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva državnih organa, kao i obuke službenika. Analiza postojećeg stanja i procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva svih državnih organa nije izvršena, jer je uslovljeno popisom oružja i municije po skladišnim lokacijama.

Operativni cilj 2 - da politike i prakse kontrole naoružanja budu utemeljene na činjenicama i kriminalističko-obavještajnim podacima, izvršena je analiza prakse prikupljanja podataka i izvršene dopune službenih evidencija (pol žrtve/ počinioca i geografski podatak), da bi se godišnje prikupljali podaci radi vršenja analiza. Komisija za malo i lako oružje kreira politiku u ovoj oblasti, godišnje prikuplja podatke

i stara se o realizaciji mjera i vrši koordinaciju u ovoj oblasti. Unaprijeđeno je sistematično prikupljanje podataka krivičnog pravosuđa. Osigurano je da se svako pronađeno ili zaplijenjeno oružje, mjunicija i eksploziv prati u zemlji. Policija redovno unosi podatke o izgubljenom i ukradenom oružju u Interplov sistem, kao i sistem Trace. Ranije je nabavljena jedna mašina za označavanje oružja i izvršene su obuke službenika. Označavanje se ne vrši – jer za to nije donijet propis. Realizuju se međunarodne obaveze i sačinjavaju izvještaji shodno OEBS obrascu o oružju i Planu akcije UNPoA.

Ojačane su aktivnosti dodjeljivanja zadataka i kordinacije u ovoj oblasti, određene su kontakt osobe za vatreno oružje shodno aktu o sistematizaciji - Odsjek za kriminalističko obavještajne poslove, koji je ovlašćen je da koristi evidenciju registrovanog oružja, nestalog i nađenog oružja, kao i oružja koje je predato na vještačenje u Forenzičkom centru, čiji se službenici stalno usavršavaju u cilju uspostavljanja operativnosti.

U okviru realizacije **operativnog cilja 3** - da se znatno smanje nedozvoljeni tokovi vatrenog oružja, municije i eksploziva, uspostavljena je tješnja saradnja sa tijelom nadležnim za integrisano upravljanje granicom. Unaprijeđeni su mehanizmi kontrole i nadzora konvencionalnog oružja, a nijesu za prekursore.

Nekoliko regionalnih platformi omogućavaju razmjenu dobre prakse zainteresovanih strana na Zapadnom Balkanu na različitim nivoima kroz: proces komisija za malokalibarsko i lako oružje, RASR, EMPACT, SEEFEN, SEEFEG, RACVIAC, RIEP; EU P&P; uspostavljen je jedan zajednički granični prelaz; zajedničke akcije i operacije koje predvode EMPACT, kao i Interpol; sporadično sprovođenje TAIEX i CEPOL obuka – uključujući i CEPOL programi razmjene za službene potrebe; obuke na nacionalnom se organizuju, ali rjeđe. Koristi se on-line platforma za zemlje jugoistočne Evrope, koja pokazuje mapu i podatke o incidentima u vezi sa vatrenim oružjem (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova *, Republike Moldavije, Crne Gore, Srbije i Sjeverne Makedonije). Prilagođena je da se na jednostavan način vrši pretraživanje odabirom podatka o: vrsti incidenta, upotrijebljenomoružju, polu žrtve i počinioca, kao i geografskom podatku incidenta.

Unaprijeđena je saradnja s tijelom nadležnim za integrisano upravljanje granicom. Sektor granične policije unapređuje kapacitete. Unaprijeđeni su procedure i kapaciteti za detekciju, analizu, identifikaciju i istrage o oružju, municiji i eksplozivima. Izvršena je analiza potreba opreme za detekciju vatrenog oružja i obezbijeđen je dio iste. Unaprijeđeni su mehanizmi kontrole i nadzora konvencionalnog naoružanja, kao i praćenja, a nijesu za prekursore.

Ministarstvo ekonomskog razvoja evidentiralo je preduzeća koja se bave spoljnom trgovinom naoružanjem i vojnom opremom (kontrolisanom robom), kao i brokera. U 2023. godini, izdato je 64 dozvola za izvoz naoružanja i vojne opreme.

Operativni cilj 4 – je da se znatno smanji snabdijevanje, potražnja i zloupotreba vatrenog oružja kroz povećanje nivoa svijesti o opasnosti oružja, edukaciji, promovisanju kontrole naoružanja i boljoj obaviještenosti. Izmjenama i dopunama Zakona o oružju predviđena je mogućnost registracije oružja, bez dokaza o porijeklu, bez pravnih posljedica. Nastojaćemo da se poboljšava povjerenje građana u bezbjednosne institucije, kao aktivnosti za povećanje nivoa svijesti građana i boljoj obaviještenosti.

U cilju povećanja svijesti o rasprostranjenoj zloupotrebi vatrenog oružja u nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju, obrazovan je operativni tim za borbu protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama, koji redovno održava sastanke. Uspostavljena je baza podataka o porodičnom nasilju, koja omogućava razmjenu prijava i obavještenja o nasilju u porodici između ministarstava rada i socijalnog staranja i unutrašnjih poslova i policije. Ovo softversko rješenje omogućava automatizovanu razmjenu podataka, a sadrži podatke o: učesnicima u slučaju prijavljenog nasilja, potencijanim žrtvama, počiniocima i djeci, o preduzetim mjerama, prekršajnim i krivičnim prijavama i procijenjenom stepenu rizika. Rezultat je zajedničke inicijative, kao i projekta UNDP-a i EU za rodnu ravnopravnost.

Radi realizacije **operativnog cilja 5** - da se znatno smanji broj vatrenog oružja u nelegalnom posjedu, kroz kampanje će se uticati da građani predaju oružje u nezakonitom posjedu. U toku 2023. godine **predato** je državi na raspolaganje oružja 919, djelova oružja 369 komada, minsko eksplozivnih sredstava 143 i municije 25296 komada. Predaja oružja nije vremenski ograničena. Nadzor nad postupkom onesposobljavanja oružja, unaprijediće se nakon usvajanja izmjena Zakona o oružju.

Operativni cilj 6 - da se smanji broj viška i uništi zaplijenjeno malokalibarsko i lako oružje i municija, zavisi od izvršavanja odredbi propisa, a poboljšaće se kroz izmjene i dopune zakona. Realizaciji ovog cilja doprimijeće i popis naoružanja državnih organa, kao i Realizacija projekta „Poštuj život - vrati oružje!“, kao i drugih aktivnosti. U toku 2023 godine uništeno je 798 komada vatrenog oružja.. Uništavanje je izvršeno uz podršku Evropske unije, UNDP-a/SEESAC-a i OSCE-a. Takođe, sa OEBS-om, počele su aktivnosti za uspostavljanje procedure za upravljanje životnim ciklusom oružja i municije, a policija i vojska uništavaju neeksplozivna ubojna sredstava, uz podršku partnera.

Realizaciji **operativnog cilja 7** - da se znatno smanji rizik širenja i preusmjeravanja vatrenog oružja, municije i eksploziva u protivpravne tokove doprinijela je činjenica da je povećan stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata. Ove aktivnosti treba nastaviti. Potrebno je unaprijediti sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije, pravnih lica i preduzetnika, kao i službenog oružja, municije i eksploziva.

Od ukupno 46 aktivnosti, koliko je predviđeno da bude realizovano u izvještajnom periodu, 31 su realizovane (67,40%), 14 aktivnosti su djelimično realizovane (30,43%) zbog odredbe kontinuirano, dok jedna predviđena aktivnost nije realizovana (2,17%), što predstavlja visok stepen ispunjenosti ukupno planiranih aktivnosti. Izvještaj pokazuje da se radi na realizaciji svih aktivnosti i da je napredak ostvaren u realizaciji skoro svih aktivnosti.

Detaljan pregled aktivnosti po ciljevima

Realizacijom velikog broja aktivnosti doprinijeli smo uspješnoj realizaciji **operativnog cilja 1** - da se zakonodavstvo o kontroli naoružanja uspostavi i u potpunosti uskladi s regionalnim okvirom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i da se standardizuje širom regiona.

Zakoni i podzakonski akti regulišu kontrolu naoružanja u našem zakonodavnom okviru: Pitanja kontrole malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja uređena su: Zakonom o oružju (“Službeni list CG”, broj 10/15), Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma (“Službeni list CG”, br. 14/07 i 04/08), Zakonom o kontroli izvoza robe dvostruke namjene (“Službeni list CG”, broj 145/21), Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom (“Službeni list CG”, broj 40/16), Zakonom o spoljnoj trgovini robom i uslugama koje mogu da se koriste za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (“Službeni list CG”, broj 40/16), , Carinskim zakonom („Službeni list RCG“, br. 07/02, 38/02, 72/02, 21/03, 31/03, 29/05, 66/06) i („Službeni list CG“, br. 21/08, 62/13 i 71/17), Krivičnim zakonikom (“Službeni list CG”, br. 70/03, 13/04, 47/06, 40/08, 25/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 58/15, 44/17 i 49/18) i Zakonom o krivičnom postupku (“Službeni list CG”, br. 57/09, 49/10, 47/14, 02/15, 35/15, 58/15 i 28/18).

Oblast eksploziva za civilnu upotrebu su uređeni Zakonom o eksplozivnim materijama (“Sl. list CG”, br. 49/08, 31/14 i 31/17), koji uređuje uslove za proizvodnju, promet, nabavku, skladištenje i upotrebu eksplozivnih materija. Ovu oblast takođe uređuju Zakon o zapaljivim tečnostima i gasovima (“Službeni list CG”, br. 26/10, 31/10 i 40/11), kao i Zakon o prevozu opasnih materija (“Službeni list CG”, br. 33/2014, 13/2018).

Usaglašenost sa pravnim tekovinama EU: Zakon o oružju (“Službeni list CG”, broj 10/15) je:

- djelimično usklađen sa Direktivom (EU) 2021/555
- nije usklađen sa Uredbom 2018/337; Direktivom 2019/68 i Direktivom 2019/69.

Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene (“Službeni list CG”, broj 145/21) i Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom (“Službeni list CG”, broj 40/16) su potpuno usklađeni sa pravnim okvirom EU u ovoj oblasti.

Zakon o eksplozivnim materijama (“Sl. list CG”, br. 49/08, 31/14 i 31/17), Zakon o zapaljivim tečnostima i gasovima (“Službeni list CG”, br. 26/10, 31/10 i 40/11), kao i Zakon o prevozu opasnih materija (“Službeni list CG”, br. 33/2014, 13/2018) nisu usklađeni sa pravnim okvirom EU u oblasti civilne upotrebe eksploziva.

Aktivnosti koje su započete/preduzete tokom perioda izvještavanja u cilju harmonizacije nacionalnog pravnog okvira za kontrolu naoružanja sa pravnim tekovinama EU: Predlog Zakona o oružju, je u proceduri usvajanja. Zakon o oružju je bio djelimično usklađen s pravom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i standardima. Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju - koji je potpuno usklađen s Direktivom evropskog parlamenta i savjeta 2021/555 o nadzoru nabavke i posjedovanja oružja. Ovim propisom, određeni su glavni djelovi (cijev, kućište, uvodnik metaka uključujući i gornji i donji uvodnik metka, vodilica, cilindar, zatvarač ili nosač zatvarača), kao i da onesposobljavanje oružja podrazumijeva onesposobljavanje svih glavnih djelova oružja na način da se njihovim uklanjanjem, zamjenom ili izmjenom ne može izvršiti njegovo osposobljavanje, kao i da budu sačuvani fabrički brojevi. Lice koje onesposobljava oružje, na glavne djelove može utisnuti jasno vidljivu oznaku. Uređeno je da onesposobljeno oružje podliježe provjeri da li je onesposobljeno na propisan način i označava se jasno vidljivom oznakom koja stavlja na sve glavne djelove oružja i koja se ne može ukloniti, koju utiskuje lice koje vrši provjeru te radnje. Uređeno je da ova oznaka sadrži podatke o državi u kojoj je oružje onesposobljeno, licu koje je izvršilo provjeru radnje onesposobljavanja i godini onesposobljavanja, koju vrši komisija koju obrazuje Ministarstvo, koja o toj radnji vlasniku izdaje potvrdu. Vlasnik oružja dužan je da obavijesti Ministarstvo o trajnom onesposobljavanju oružja, u roku od osam dana od dana onesposobljavanja, uz prilaganje izdate potvrde, radi prijave onesposobljavanja oružja i ovo oružje se smatra oružjem, o čemu se vode službene evidencije.

Nakon usvajanja Zakona o oružju, donijeće se propis za sprovođenje ovog zakona, kojim će se urediti tehnike trajnog onesposobljavanja oružja shodno Uredbi komisije EU 2018/337, od 05. marta 2018. godine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je radilo na usaglašavanju propisa iz oblasti SALW sa direktivama EU, pa je utvrđen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju koji je 42 Vlada povukla iz skupštinske procedure Zaključkom br.04-2960 od 12.05.2022.godine, nakon čega su uslijedile i kadrovske promjene po liniji rada-oružje, kako na nivou visoko rukovodnog kadra, tako i na nivou ekspertske rukovodnog i ekspertske kadra zbog čega ovaj Zakon nije ponovo uvršten u proceduru usvajanja. Prijedlog Zakona je dobio pozitivno mišljenje EK-odnosno potpuno harmonizovan sa direktivama EU.

Nakon toga, usljed novonastalih bezbjednosnih okolnosti u regionu, javila se potreba da se još jednom razmotre predložena zakonska rješenja, kao i da se dodatno ispituju važeća zakonska rješenja u oblasti upravnog rješavanja, pooštavanje uslova za izdavanje oružnih listova, uspostavljanje efikasnije procedure za oduzimanje oružja, pitanja nadzora i kontrole fizičkih i pravnih lica koja imaju vatreno oružje u legalnom posjedu, pitanje čuvanja oružja, skladištenja oružja, pitanja integriteta trgovaca oružjem, osnivanje streljaljanja i uključenje rodnih pitanja u ovoj oblasti, pitanje prometa oružja i municije, ali i da se konvertibilno oružje (startno, gasno i signalno) svrsta u kategoriju B i propise obaveza izdavanja odobrenja za držanje konvertibilnog oružja.

Posebna pažnja će se posvetiti postupku izdavanja ljeakarskih uvjerenja, pa će Ministarstvo zdravlja raditi sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i na izradi Pravilnika koji će propisati uslove koje mora da ispunjava jedna zdravstvena ustanova da bi mogla da izdaje ovu vrstu uvjerenja, uslove koje u pogledu zdravstvene sposobnosti za držanje oružja odnosno držanje i nošenje oružja moraju da ispunjavaju fizička lica, način i postupak obavljanja zdravstvenih pregleda, popis bolesti i zdravstvenih stanja, koja su smetnja za izdavanje isprave o oružju, način vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, sadržaj uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti, visinu naknade u vezi sa utvrđivanjem zdravstvene sposobnosti kao i način i postupak izvještavanja Ministarstva o promjeni zdravstvenog stanja vlasnika oružja. Takođe, akcenat će biti i na uvođenju pravnog osnovna za donošenje podzakonskog akta, koji definiše način na koji policijski službenik vrši bezbjednosnu provjeru i prikuplja podatke o podnosiocu zahtjeva u dijelu utvrđivanja nepostojanja okolnosti da bi oružje moglo biti zloupotrijebljeno zbog narušenih porodičnih odnosa, ali i zbog drugih okolnosti. Proizvodnje i obilježavanja je već dato postojećim Zakonom o oružju u poglavlju VI.

Nakon izvršene analize djaletnosti za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja, obrazovan je radni tim za izradu tog propisa u 2021.g., koji **trenutno radi na izradi propisa, kojim će se urediti proizvodnja oružja i municije**, nakon čega će se urediti obilježavanje i označavanje oružja i municije.

-Zajedno sa Generalnom direkcijom Evropske komisije za migracije i unutrašnje poslove i Evropskom službom za spoljne poslove, predstavnici Crne Gore su uzeli učešće na **dvodnevnoj regionalnoj radionici o harmonizaciji zakonodavstva** u vezi sa kontrolom naoružanja za jurisdikcije koje dolaze sa Zapadnog Balkana, Republike Moldavije i Ukrajine. Događaj je održan od **31. maja do 1. juna 2023.** u Briselu, Belgija, a organizovao ga je SEESAC.

Nedozvoljena trgovina oružjem, municijom i eksplozivima, kao krivično djelo, propisano je u **Krivičnom zakoniku Crne Gore** u članu 403. Naime, radnje ovog krivičnog djela su alternativno propisane i jedna od njih je i neovlašćena prodaja oružja, municije i eksplozivnih materija, što spada pod nedozvoljenom trgovinom oružjem, municijom i eksplozivima. Zapriječena kazna za ovo krivično djelo u potpunosti ispunjava uslov da se ne preispituje princip dvostruke kažnjivosti.

Crna Gora je usaglasila ovu pravnu tekovinu i dobila zeleno svijetlo od EK. Izmjene i dopune KZ usvojene su u Skupštini u decembru 2023. godine.

Članom 75 Zakona izvršeno je potpuno usklađivanje Krivičnog zakonika sa Portokolom UN protiv nezakonite proizvodnje i prometa vatrenim oružjem, njegovim djelovima, sklopovima i municijom (Protokol UN o oružju). Naime, Kancelarija Ujedinjenih nacija za droge i kriminal (UNODC) kroz svoj Globalni program vatrene oružja (GFP) pripremila je analizu o usklađenosti zakonodavstva u Crnoj Gori sa Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (UNTOC) i Protokolom o vatrene oružju. Crna Gora je ratifikovala UNTOC i Protokol o vatrene oružju i učestvuje u njihovom Mehanizmu za reviziju. Kriminalna djelatnost vezana za oružje dominantno je kodifikovana u članu 403 KZ pod nazivom „Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija.“ Obaveza je Crne Gore, kao članice UN koja je ratifikovala Protokol UN o oružju, da uskladi svoju nacionalnu legislativu, posebno sa krivičnim odredbama člana 5 Protokola, u vezi sa članom 3 i članom 8 Protokola UN o oružju. Shodno članu 5 Protokola, svaka država članica treba da usvoji takve zakonodavne i ostale neophodne mjere, kako bi se kao krivično djelo kvalifikovale sljedeće kriminalne radnje kada se izvrše sa umišljajem:

- a) Nezakonita proizvodnja vatrene oružja, njegovih djelova, sklopova i municije;
- b) Nezakonit promet vatrene oružjem, njegovim djelovima, sklopovima i municiji;
- c) Falsifikovanje ili nezakonito brisanje, uklanjanje ili promjenu oznaka na vatrene oružju koje su predviđene u članu 8 ovog Protokola.

S tim u vezi, izvršena je prije svega izmjena člana 403 ovog zakonika na način da je jasno odvojene radnje držanja i nošenja vatrenog oružja, njegovih djelova, municije i eksplozivnih materija. Takođe, propisani su i teži oblici ovih radnji. U cilju usklađivanja sa Protokolom UN o oružju, uvode se tri nova krivična djela.

Posle osnovnog člana 403 KZ CG dodata su tri nova krivična djela:

- **403 a Nedoželjena proizvodnja oružja i eksplozivnih materija**
- **403 b Nedoželjena trgovina oružjem i eksplozivnim materijama**
- **403 c Falsifikovanje i uklanjanje oznaka sa oružja i eksplozivnih materija**

Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška: u dijelu normativnog regulisanja spoljnotrgovinskog prometa kontrolisanom robom u Crnoj Gori, ekspertska podrška u utvrđivanju teksta Predloga nacionalnog zakona o proizvodnji, modernizaciji i remontu naoružanja i vojne opreme, ekspertska pomoć u kontroli usklađenosti nacionalnog zakonodavstva. Takođe je identifikovana potreba za ekspertskom podrškom ka izradi novog Zakona o oružju. Identifikovana je i potreba za izradu Zakona o prekursorima eksplozivnih materija. S tim u vezi, MUP je oformio Radnu grupu za izradu Predloga zakona o prekursorima eksplozivnih materija. Nosilac je MUP- Direktorata za zaštitu i spašavanje, a uključeni su predstavnici iz drugih vladinih institucija: Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstva zdravlja, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave policije.

U cjelini, u oblasti ovog cilja ostvaren je dobar napredak, s obzirom na više promjena u zakonodavstvu i direktivama EU od početka sprovođenja Mape puta 2018. Ostvaren je napredak u odnosu na potciljeve 1) uspostaviti kompletan pravni okvir za borbu protiv svih oblika nezakonitog posedovanja, trgovine i zloupotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva; i 2) osigurati uspostavljanje kompletnog pravnog i regulatornog okvira za proizvođače vatrenog oružja, municije i eksploziva. Izvršeno je potpuno usklađivanje sa Ugovorom o trgovini naoružanjem (ATT); Posebni nedostaci uočeni su u pogledu nadzora nad prekursorima eksploziva, jer je zakonsko uređenje te oblasti veoma ograničeno. U pogledu potcilja 3) potpuno uskladiti zakonodavstvo o kontroli naoružanja sa pravnim okvirom Evropske unije i međunarodnim sporazumima / standardima, utvrđeno je da je u oblasti civilne upotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva, usklađen sa Direktivom (EU) 2021/555 o kontroli nabavke i držanja oružja i sa Uredbom 258/2012 o primjeni člana 10 Protokola UN o vatrenom oružju. Veći napredak ostvaren je u oblasti vojne upotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva, gde je izvršeno potpuno usklađivanje sa Zajedničkim stavom Savjeta 2008/944/CFSP, kojim se utvrđuju zajednička pravila o kontroli izvoza vojne tehnologije i opreme.

Čitav niz aktera trenutno pruža podršku u oblasti cilja 1, uključujući UNODC (u vezi sa Protokolom UN o vatrenom oružju), SEESAC (u vezi sa pravnim tekovinama EU) i OEBS (u vezi sa onesposobljavanjem). Između tih aktera se redovno odvijaju kontakti, posebno između UNODC i UNDP, pri čemu SEESAC ima važnu ulogu u koordinaciji aktivnosti, uključivanju različitih aktera i održavanju koordinacionih sastanaka. Polugodišnji sastanci o usklađivanju zakonodavstva, koji su posvećeni pravnom okviru za vatreno oružje, municiju i eksplozive, pružaju priliku da se razmatra status ostvarenja tih aspekata cilja 1.

Operativni cilj 2 - da politike i prakse kontrole naoružanja budu utemeljene na činjenicama i kriminalističko-obavještajnim podacima,

1. *Aktivnosti Koordinacionog tijela za lako i malo oružje KTLMO:* (Komisija za malo i lako oružje) kreira politiku u ovoj oblasti, prikuplja podatke i stara se o realizaciji mjera i vrši koordinaciju. Unaprijeđeno je prikupljanje podataka krivičnog pravosuđa.

Osigurano je da se svako pronađeno ili zaplijenjeno oružje, municija i eksploziv prati. Policija redovno unosi podatke o izgubljenom i ukradenom oružju u Interplov sistem, kao i sistem Trace.

Kroz zaštićeni unutrašnji informaciono- komunikacioni sistem INFOSTREEM, koji koristi MUP/UP, FFP (fokalna tačka za vatreno oružje) je napravila aplikaciju za unos svih događaja u vezi sa vatrenim oružjem. Internom instrukcijom MUP-a, definisane su obaveze i način izvještavanja kroz aplikaciju. Ovaj način omogućava trenutnu preglednost postupanja sa vatrenim oružjem i trenutno dobijanje podataka o statusu oružja i vrsti događaja.

Komisija za SALW je organizovala dva Lokalna koordinaciona sastanka tokom 2023. godine, u cilju sagledavanja napretka u implementaciji Mape puta za održivo rješenje za ilegalno posjedovanje, zloupotrebu i trgovinu SALW i njegovom municijom na Zapadnom Balkanu do 2024. godine (Mapa puta). Prisustvovali smo na dva koordinaciona sastanaka Regionalne Mape puta, gdje su predstavljeni Regionalni izvještaji o napretku u implementaciji Mape puta, koji obuhvataju dva polugodišnja izvještaja. Izvještaj je pripremio SEESAC uz doprinose iz šest jurisdikcija ZB.

Predstavnici KTLMO su prisustvovali 17. i 18. regionalnom sastanku komisija za malokalibarsko i lako oružje (SALW) tokom 2023. Sastanci su se bavili kontrolom izvoza oružja, kontrolom trgovine robe dvostruke namjene, pravnim i političkim implikacijama u vezi sa novim trendovima i prijetnjama zloupotrebe i trgovine vatrenim oružjem, smanjenjem nelegalnog posjedovanja i širenja vatrenog oružja kroz deaktivaciju vatrenog oružja, i Programom akcije UN za SALW i njegov međunarodni instrument za praćenje. Jedna od tema je bila i Preporuka Komisije EU 2019/1318 od 30. jula 2019. o programima interne usklađenosti za kontrolu trgovine robe dvostruke namjene, nalazi Bezbjednosnog barometra 2023 Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) o percepciji bezbjednosti i prijetnji na Zapadnom Balkanu.

Prikupljanje podataka o distribuciji i uticaju malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja: Prakse prikupljanja podataka su nestandarizovane, a sporadično se koriste pri razvijanju politika, ključni podaci o malokalibarskom i lakom oružju/vatrenom oružju su često nedostupni, a koordinacija između institucija nije dovoljno uspostavljena, što sve zajedno sprječava razvoj politika zasnovanih na činjenicama i podacima. Nisu preduzimani konkretni koraci u pogledu prikupljanja rodno razvrstanih podataka o uticaju SALW. Ipak dio rodno razvrstanih podataka dostupan je kroz platformu SEESAC-a Armed Violence Monitoring Platform. Kvartalni izvještaji po ovom pitanju dobijani su od strane SEESAC-a.

2. Aktivnosti u cilju rješavanja problema u vezi sa rodnom ravnopravnošću i povećanjem učešća žena u kontroli malokalibarskog i lakog oružja: Predstavnici Crne Gore učestvuju u regionalnoj analizi koju sprovodi SEESAC u vezi sa zloupotrebom vatrenog oružja u nasilju u porodici i razvoju praktičnog alata za rješavanje rizika u vezi sa prisustvom vatrenog oružja u nasilju u porodici i alata za rodno osetljivo odobrenje dozvole za vatreno oružje.

- Sveobuhvatni Priručnik za standardizaciju obuke o rodnoj ravnopravnosti zvanično je objavljen od strane Ministarstva odbrane (MO) Crne Gore 21. jula 2023. Priručnik je iniciralo i razvilo Ministarstvo kao sredstvo znanja za trenere o rodnom pitanjima u MO i Oružanim snagama (VCG) Crne Gore i svih vojnih lica koja traže odgovore o rodnoj ravnopravnosti u oružanim snagama.

Priručnik pokriva širok spektar tema od suštinskog značaja za njegovanje rodno osetljivog vojnog okruženja. Uključuje osnovne pojmove i definicije i bavi se međunarodnim i nacionalnim pravnim i normativnim okvirom, značajem integrisanja rodne perspektive u reformu sektora bezbjednosti, korjenima nejednakosti i diskriminacije, sa posebnim naglaskom na diskriminaciju na osnovu pola i seksualno uznemiravanje, kao i na povezano seksualno nasilje. Ove teme su predstavljene kroz šest tematskih poglavlja, dosljedno usmjeravajući čitaoce i usmjeravajući ih na relevantan sadržaj, korisne savjete i praktične vježbe.

Priručnik je izradilo deset posvećenih vojnih instruktora za rodna pitanja iz MO i oružanih snaga Crne Gore, uz podršku SEESAC-a kroz niz produktivnih sastanaka. Međutim, proces je prevazišao puki razvoj sadržaja; takođe je služio kao platforma za rodne instruktore za

razmjenu dragocjenih iskustava i uvida stečenih na njihovim obukama i sastancima. Uz učešće i podršku SEESAC-a, ovaj proces saradnje dodatno je ojačao značaj i primenljivost Priručnika.

Priručnik je jedinstven primjer posvećenosti Ministarstva odbrane unapređenju rodne ravnopravnosti, koje daje poseban značaj davanja prioriteta obuci o rodnoj ravnopravnosti i njenog integrisanja u vojno obrazovanje, kako bi se utro put za trajne pozitivne promene.

Ministarstvo odbrane će distribuirati i promovisati Priručnik kroz sektor odbrane, obezbjeđujući da svo osoblje ima pristup ovom izvoru. Pored toga, Priručnik će biti lako dostupan preko zvanične veb stranice MO.

MO Crne Gore od 2008. godine je stavilo pitanje rodne ravnopravnosti na visoko mjesto u svom radu u cilju postizanja željenih rezultata. Obuka o rodnoj ravnopravnosti mora postati srž modula vojnog obrazovanja. Na osnovu prakse i iskustava drugih vojnih sistema, uzeto je u obzir da je jedini ključ uspjeha to što se rodna ravnopravnost ne posmatra kao izolovano pitanje u obuci, već se rodni aspekt mora integrisati u sve dimenzije već postojećih tema.

-Predstavnici Crne Gore učestvovali su na 16. regionalnom sastanku mehanizama za rodnu ravnopravnost u ministarstvima odbrane i oružanim snagama 18. i 19. oktobra 2023. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. 16. regionalni sastanak omogućio je platformu za MO da predstave svoje aktivnosti i planove u vezi sa integracijom rodne ravnopravnosti u njihove sisteme odbrane, sa posebnim akcentom na standardizaciju rodne obuke kroz pokretanje onlajn osnovnog kursa o rodnoj svijesti. Razvoj ovakvog alata znanja imao je za cilj da dopre do šireg kruga zaposlenih u MO i vojsci, čime se vojni treneri za rodna pitanja opremaju savremenim materijalima za obuku. Cilj kursa je da se standardizuje rodna obuka, olakša pristup programima obuke za različite ciljne grupe u okviru MO i OS, i da se vojnim trenerima za rodna pitanja pruži dodatni savremeni materijali i metode obuke. Kurs je strukturiran u tri modula: I) Uvod u osnovne pojmove i koncepte; II) Podizanje svijesti o rodno zasnovanoj diskriminaciji, seksualnom uznemiravanju i zlostavljanju; i III) Normativni pravni okvir za rodnu ravnopravnost u sistemu odbrane. Svaki modul je osmišljen tako da na interaktivan način pruži primijenjeno znanje na osnovu naučenih lekcija sa praktičnim primjerima iz Oružanih snaga Zapadnog Balkana.

-Predstavnici MO učestvovali su na 8. regionalnom sastanku Mreže rodnih vojnih trenera u ministarstvima odbrane i oružanim snagama Zapadnog Balkana okupio je ukupno 23 predstavnika ministarstava odbrane Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Sjeverne Makedonije i Republike Srbije 5. i 6. decembra u Budvi, Crna Gora. Centralna tema 8. regionalnog sastanka bila je uloga Oružanih snaga u rodno osetljivoj pripravnosti i pomoći u slučaju katastrofa, što je dovelo do plodne diskusije i razmjene ideja, štaviše, dokazujući značaj regionalne mreže trenera za rodna pitanja kao interaktivne platforme, za generisanje novih inicijativa. Posljedice klimatskih promjena dovode do do tada neviđenih ljudskih katastrofa, kako širom sveta, tako i u regionu, koje često uključuju angažovanje u njihovim različitim kapacitetima. Posljedice ovakvih katastrofa se osjećaju dugoročno, ali najčešće nesrazmjerno pogađaju žene, posebno u mjestima sa niskim nivoom rodne ravnopravnosti u kojima se žene nalaze u ranjivijem položaju. Pravovremeno uključivanje rodne perspektive među osobljem u reagovanje na katastrofu u tom pogledu je od neprocjenjive vrijednosti, posebno imajući u vidu hitnost po kojoj se reaguje u takvim situacijama. Učesnici svih prisutnih četiri MO-a zajednički su ponovili ne samo obavezu svojih snaga da odgovore na ljudske katastrofe, već i ulogu i značaj koji imaju kao treneri za rodna pitanja u doprinosu spremnosti Oružanih snaga da uključe rodnu perspektivu, u njihovim operacijama. Navodeći različita iskustva, ali i postavljajući pitanja i izazove u vezi sa uključivanjem rodne percepcije u odgovor na krizu, učesnici su istakli značaj njihove zajedničke mreže i njen potencijal za dalji razvoj diskusije i identifikovanje akcija na ovu temu. Katastrofe velikih razmjera kao što su poplave, pandemije i zemljotresi ne prestaju na nacionalnim granicama. Saradnja oružanih snaga iz zemalja regiona je ključna za bolju pripremljenost i efikasan i blagovremen odgovor. Važno je podvući da se regionalni sastanak vojnih trenera za rodna pitanja na Zapadnom Balkanu poklopio sa Konferencijom UN o klimatskim promjenama – COP 28 – jedinim svetskim multilateralnim forumom za donošenje odluka o klimatskim promjenama, koji je održan od 30. novembra do 12. decembra 2023.

- Tokom završnog kvartala učestvovali smo, kao predstavnici radne grupe, na konsultativnom saastanku sa SEESAC, na kojem se razgovaralo o strukturi i sadržaju nacrtu praktičnih sredstava za sprečavanje zloupotrebe vatrenog oružja u rodno zasnovanog nasilja i predložili izmjene i dopune kako bi se obezbijedila njihova praktična primjena. Alati će biti finalizovani tokom 2024. godine i biće praćeni obukom relevantnih policajaca o njihovoj upotrebi.

SEESAC je nastavio da podržava vlasti na Zapadnom Balkanu u borbi protiv i sprečavanju zloupotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici. U tom cilju, SEESAC je 2022. godine pokrenuo razvoj alata za rješavanje rizika u vezi sa prisustvom vatrenog oružja u nasilju u porodici i alata za rodno osetljivo odobrenje dozvole za vatreno oružje i regionalnu analizu zloupotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici. Cilj alata je da se razvije skup praktičnih kontrolnih lista koji će pomoći policijskim službenicima u sprečavanju zloupotrebe vatrenog oružja i kada reaguju na nasilje u porodici i kada odobravaju dozvole za oružje. Štaviše, dvije regionalne radne grupe sastavljene od predstavnika agencija za sprovođenje zakona osnovane su 2022. godine kako bi se osiguralo da se iskustvo relevantnih profesionalaca uzme u obzir u razvoju alata.

3. Fokalna tačka za vatreno oružje: Fokalna tačka za vatreno oružje formirana je u prvom kvartalu 2020. godine i sastavljena je od službenika više organizacionih jedinica Uprave policije koji sa aspekta različitih nadležnosti obavljaju poslove I zadatke koji se odnose na nacionalnu fokalnu tačku za vatreno oružje.

Poslovi I izadaci koji se odnose na nacionalnu fokalnu tačku odnose se na prikupljanje, analizu, distribuciju I razmjenu podataka o vatrenom oružju, a isti obuhvataju:

- Analizu podataka i izradu obavještajnih i strateških izvještaja;
- Izradu statističkih izvještaja;
- Provjere oduzetog oružja;
- Koordinaciju aktivnosti u odnosu na međunarodne projekte i
- Dostavljanje statističkih izvještaja i informacija sačinjenih na osnovu podataka iz dostupnih evidencija za potrebe policije, Vlade i Eurpol-ovih analitičkih projekata.

SEESAC je nastavio sa podrškom u operacionalizaciji Fokalnih tačaka, kao ključnih analitičkih jedinica za podršku istragama krivičnih dela u vezi sa vatrenim oružjem, kroz savjetodavnu podršku, procjene i izgradnju kapaciteta.

Predstavnici Crne Gore su uzeli učešće na SEESAC- ovoj četvorodnevnoj obuci o regionalnoj obavještajnoj djelatnosti društvenih medija (SOCMINT) u Beogradu, Srbija, 21-24. marta 2023. Obuka je organizovana za kontakt tačke za vatreno oružje sa Zapadnog Balkana, Republike Moldavije i Ukrajine. Obuka je ojačala strateške i operativne kapacitete za sprovođenje istraga o vatrenom oružju. Tokom obuke, kroz praktične vježbe, razvijane su i sprovedene operacije za rješavanje specifičnih rizika i policijskih proizvoda vođenih obavještajnim podacima, kao što su profili problema, profili predmeta, analize kriminalnog tržišta i operativne i strateške procjene.

U periodu 14 –16. maj 2023. službenici koji nadgledaju istrage o vatrenom oružju boravili su u sjedištu NABIS. Posjeta je bila prilika da se pokaže kako NABIS podržava kontaktnu tačku za vatreno oružje u Velikoj Britaniji (FFP) i podršku koju daju u razvoju naše FFP. Prezentovane su različite uloge i odgovornosti unutar NABIS-a, od forenzičkog balističkog ispitivanja do analize obavještajnih podataka o vatrenom oružju i identifikovanja trendova. Posjeta je takođe uključivala obilazak NABIS laboratorije, što je omogućilo da se vidi oprema i objekti koje NABIS ima na raspolaganju.

Predstavnici Crne Gore su učestvovali na godišnjoj regionalnoj radionici za kontakt tačke za vatreno oružje (FFP) u Beogradu 23-25. maja 2023. Radionica je bila fokusirana na izradu regionalne procene prjetnje od malokalibarskog i lakog oružja (SALW). Događaj je okupio ključne zainteresovane strane, stručnjake i predstavnike agencija za sprovođenje zakona širom Zapadnog Balkana, uključujući

kontakt tačke za vatreno oružje, analitičke jedinice kriminalističke policije, jedinice za analitičare rizika granične policije i balističke laboratorije. Ovi stručnjaci su sarađivali kako bi pružili dragocen uvid u regionalnu procjenu prijetnje i identifikovali efikasne strategije za borbu protiv ilegalnog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine SALW. Sesije su uključivale statističku analizu i nalaze po nadležnostima na osnovu upitnika, metodologiju za regionalnu procjenu prijetnje, geografske lokacije i rute trgovine unutar Zapadnog Balkana, robu/vrste oružja, umiješanost organizovanog kriminala i drugih aktera, visokorizične nasilne grupe, modus operandi, konverzija, ručne bombe, municija i eksplozivni materijal, migranti i oružje, nove prijetnje i ranjivosti, kao i preporuke na osnovu nalaza.

Od 4. do 6. septembra 2023. godine u Skoplju, SEESAC je organizovao Regionalnu radionicu o prikupljanju obavještajnih podataka kao podršku implementaciji Evropske multidisciplinarnе platforme protiv kriminalnih prijetnji (EMPACT JAD) u jugoistočnoj Evropi (SEE) u okviru Operativne akcije 8.1 EMPACT-a vatreno oružje. Tokom prvog dana radionice, učesnicima iz ministarstava unutrašnjih poslova (MOI) iz JIE predstavljen je dvogodišnji Operativni akcioni plan, kao i pregled prijetnji od vatrene oružja u EU i šire. U daljem toku Radionice vođena je detaljnija diskusija o većoj uključenosti JAD-a, posebnim izazovima JIE kada je u pitanju izrada Nacionalnog OAP-a, kao i dodatnim potrebama koje treba riješiti u narednom dvogodišnjem periodu. Posebna pažnja je posvećena diskusiji o prikupljanju obavještajnih podataka na osnovu strategije prikupljanja obavještajnih podataka i pripremi za JAD Zapadni Balkan, koji je organizovan kasnije u toku godine. U tom smislu, MUP-ovi JIE su podstaknuti da koriste različite dostupne alate i resurse i da pruže dalje povratne informacije o određenim preprekama i pozitivnim ishodima korišćenja JAD platforme. Zasebne sesije bile su posvećene obavještajnim podacima sajber patroliranja, naučenim lekcijama i budućem putu u oblasti SOCMINT-a i sajber patroliranja, jer je dimenzija onlajn istrage suštinski dio izgradnje kapaciteta za borbu protiv zločina u vezi sa vatrene oružjem. Ovaj trodnevni skup je organizovao SEESAC, u bliskoj saradnji sa EMPACT FIREARMS, u okviru implementacije Regionalnog IPA projekta Podrška za unapređenje borbe protiv nelegalnog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malokalibarskim i lakim oružjem (SALW) na Zapadnom Balkanu i u kontekstu implementacije Odluke Savjeta Evropske unije (CFSP) 2022/2321.

4. Učešće u Danima zajedničke akcije tokom perioda izveštavanja: Uprava policije je učestvovala u koordinisanim zajedničkim aktivnostima u okviru EMPACT Zajedničkih akcionih dana za zemlje Jugoistočne Evrope 2023 (SEEJAD 2023), koje su sprovedene od 13. do 18. novembra 2023. godine, a u kojima su učestvovalе službe za sprovođenje zakona širom Evrope. U Crnoj Gori je tokom sprovođenja akcije bilo angažovano 200 pripadnika organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije (Sektora za borbu protiv kriminala, Sektora granične policije, regionalnih centara bezbjednosti „Centar“, „Zapad“, „Sjever“ i „Jug“), a uz podršku službenika Uprave prihoda i carina. Na graničnim prelazima je bilo raspoređeno i osam K9 timova, a korišćena su dva uređaja za skeniranje. U našoj državi je kontrolisano 4.472 lica i 4.269 vozila, izvršen je pregled i pretres 247 objekata, kao i pregled 115 poštanskih pošiljki. U navedenom periodu zaplijenjeno je skoro 19 kilograma opojnih droga, od čega 18 kilograma kokaina. Takođe, oduzeta je puška, 94 komada municije, 6.500 eura i tri vozila. Osim toga, odbijen je ulazak za devet osoba, a izvršenim provjerama je utvrđeno da su 32 osobe prekoračile dozvoljeni boravak u Crnoj Gori. Prilikom granične kontrole izvršen je detaljan pregled na drugoj liniji kontrole 152 vozila i 201 lica. Tokom svih sprovedenih aktivnosti u Crnoj Gori je lišeno slobode 45 osoba.

5. Aktivnosti u pogledu akreditacije balističke laboratorije: Radnje akreditacije balističke laboratorije završene. Donacijom je nabavljen sistem za balističku bazu EVOFINDER i završena je instalacija i sprovedena je obuka. Uz podršku misije OEBS-a dobijena je ekspertska podrška od strane balističara iz Forenzičkog centra Skoplje, kojima je akreditovana balistička laboratorija u cilju validacije metode u našoj balističkoj laboratoriji. Sprovodi se projekat „Unapređenje kapaciteta Uprave Policije u oblasti lanca odgovornosti, uviđaja i forenzičkih laboratorija, na operativnom i istražnom polju, na otkrivanju i procesuiranju ilegalne trgovine eksplozivima“. Okončanje projekta i donacija opreme bila je u prvom kvartalu 2024.

U okviru implementacije projekta "Podrška unapređenju borbe protiv nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim i lakim oružjem (SALW) na Zapadnom Balkanu", SEESAC se obavezao da će ojačati kapacitete organa za sprovođenje istraga na licu mjesta, u

skladu sa praksom i smjernicama Evropske Unije, a posebno najboljom praksom Evropske mreže instituta za forenzičke nauke (ENFSI). Cilj harmonizacije sa najboljom praksom ENFSI je priprema jedinica za istragu na licu mjesta akreditaciju prema ISO 17020.

Tokom izvještajnog perioda saradivali smo sa SEESAC-om u trećoj fazi pružanja podrške jedinicama za kriminalističko-tehničku obradu lica mjesta (KTO jedinice). Prva faza je otpočela 2022. godine kada su eksperti SEESAC-a sprovedi početnu ocjenu KTO jedinica, što je rezultiralo u Procjeni potreba jedinica za istragu na licu mjesta, koja se koristi kao osnova za dalju podršku KTO jedinicama kroz tehničku podršku i nabavku opreme. Drugi nivo usmjeren je na razvoj sistema upravljanja kvalitetom (Quality Management System) u skladu sa ISO 17020. Vršena je priprema priručnika sa ciljem definisanja sistema kvaliteta tokom istrage na licu mjesta, utvrđivanja ovlašćenja službenika u jedinicama za istragu na licu mjesta, koje su dio tog sistema i definisale opšte procedure za sve aktivnosti koje predstavljaju sistem kvaliteta. SEESAC je pružao pomoć u harmonizaciji Standardnih operativnih procedura (SOP) jedinica za kriminalističko-tehničku obradu lica mjesta sa najboljom praksom ENFSI.

U 2023. godini, SEESAC je od Ministarstva unutrašnjih poslova zatražio postojeće SOP jedinica za kriminalističko-tehničku obradu lica mjesta i ostala srodna dokumenta. Po prijemu dokumentacije, SEESAC je koristio komparativnu analizu kako bi izradio analizu nedostataka u SOP, koja će se koristiti kao smjernica za harmonizaciju SOP sa najboljom praksom ENFSI. Analiza nedostataka sa pratećom tabelom neusklađenosti će biti dostavljene predstavnicima KTO jedinica, sa ciljem prikupljanja njihovih inputa i integracije istih u preporuke za izmjenu postojećih SOP.

6. Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška:

UNDP MNE - Projekti odobreni u okviru Povjereničkog fonda Mape puta (Roadmap Trust Fund) za kontrolu SALW-a za Zapadni Balkan-

Sagledavajući realizaciju nabavke tehničke opreme, izrade uputstava i obuke koje su realizovane u prethodnom projektu "Castody chain", aplicirali smo za naredni projekat "Unapređenje forenzičkih kapaciteta Uprave policije Crne Gore za obradu krivičnih djela povezanih sa vatrenim oružjem i eksplozivima." Ovaj projekat bi u potpunosti zaokružio kapacitete Forenzičkog centra, kada su u pitanju balistička vještačenja i vještačenja eksplozivnih materija, izvrši dalja obuka i opremanje kriminalističke tehnike, ovog puta uzimajući u obzir da cjelokupan složeni proces vještačenja bude multidisciplinarnan (uključujući I identifikaciona forenzička vještačenja), jer se jedino tako na kvaliteten način može utvrditi I procesuirati krivično djelo u vezi sa oružjem i eksplozivnim materijama. Na taj način imao bi se puni uvid u rad policije i pravosudnih organa u vođenju krivično pravnog postupka. **Projekat je odobren od strane povjereničkog fonda u četvrtom kvartalu 2023.godine.**

U cjelini posmatrano, u oblasti cilja 2 ostvaruje se dobar napredak, posebno kada je riječ o uspostavljanju strategija i planova i administrativnih mehanizama potrebnih za koordinaciju aktivnosti i nadzor nad njima. Dalji važni događaji uključuju dalju operacionalizaciju fokalnih tačaka za vatreno oružje kao ključnih aktera za policijskoobaveštajni pristup – što pokazuje da je u oblasti cilja 2 ostvaren važan napredak. Relativne slabosti i prioriteta za budućnost odnose se na uspostavljanje i integrisanje povratne sprege tako da različiti izvori podataka budu pretočeni u kriminalističko-obaveštajne podatke, i da se oni razmjenjuju preko granica, regionalno i šire, tako da se sistematičnije operacionalizuju preuzete obaveze u pogledu kontrole malokalibarskog i lakog oružja i kapaciteti za to.

Učešće i angažovanje u Danima zajedničke akcije EMPACT-a i pojačana uloga jurisdikcija Zapadnog Balkana u operativnim planovima EMPACT-a takođe pokazuju povećanu operativnu saradnju.

Većina potciljeva Mape puta u okviru cilja 2 usredsređena je na djelotvornost i upravo tu je primjetan najveći napredak. Podaci se redovno razmjenjuju preko sistema iARMS i SIENA. Uspostavljena je funkcionalna fokalna tačke za vatreno oružje koja koordinira rad sa

partnerima širom regiona. I dalje su prisutni problemi sa prikupljanjem podataka, koje nije potpuno standardizovano i institucionalizovano za sve organe.

Regionalni koordinacioni sastanci (koje organizuje SEESAC) i lokalni koordinacioni sastanci (koje organizuju komisije za malokalibarsko i lako oružje, a podržava SEESAC) smatraju se za važne mehanizme za obezbjeđivanje koordinacije i koherencije između komisija/koordinacionih odbora za malokalibarsko i lako oružje i drugih uključenih aktera, a na operativnom nivou to važi za fokalne tačke za vatreno oružje (koje nisu predviđene kao koordinacioni mehanizmi, ali ostvaruju efekat koordinacije i usklađivanja djelovanja u oblasti malokalibarskog i lakog oružja kroz obezbjeđivanje analiza). Na lokalnom planu, angažovanje ključnih ambasada, kao i predstavnika međunarodnih organizacija, predstavlja pozitivan mehanizam za sagledavanje napretka i za komunikaciju o prioritetima.

U okviru realizacije **operativnog cilja 3** - da se znatno smanje nedozvoljeni tokovi vatrenog oružja, municije i eksploziva, uspostavljena je tješnja saradnja s tijelom nadležnim za integrisano upravljanje granicom. Unaprijeđeni su mehanizmi kontrole i nadzora konvencionalnog oružja, a nijesu za prekursore.

1. Sprovedene aktivnosti (uključujući i procjene) za jačanje granične kontrole: SOP za Graničnu policiju su izrađene i usvojene od strane nadležnih organa. Na zvaničan zahtjev Granične policije, obezbijedena je dodatna podrška za objavljivanje SOP za analizu rizika koje se koriste kao smjernice u radu odjeljenja za operativni rad i analizu rizika Granične policije. Započeti su procesi **nabavke opreme** koja je potrebna službama granične policije Crne Gore kako bi se unaprijedile njihove operacije suzbijanja nedozvoljene trgovine oružjem.

Misija i Sekretarijat OEBS-a sprovodi su posjetu K9 eksperta u svrhu procjene kapaciteta i daljih potreba crnogorske policije za službenim psima. U pitanju je izrada sveobuhvatnog izvještaja u smislu postojećeg stanja i potreba jedinica policije za obukama, rekonstrukcijom postojećih objekata i razvijanjem kapaciteta za detekciju oružja, municije i eksploziva. Posjeta je obavljena od strane **Misije OSCE angažovanjem eksperata britanske i francuske policije, u periodu 26- 31 mart 2023. godine**. Informacije prikupljene tokom posjete i stručni izvještaj koji će uslijediti trebalo bi da posluže kao osnova za buduće planiranje policije kada je u pitanju optimizacija korišćenja obučanih službenih pasa i poboljšanje uslova za njihov smještaj, obuku i transport.

U Briselu je 17 maja 2023 - Ministar unutrašnjih poslova Crne Gore i evropska komesarka za unutrašnje poslove Ilva Johanson potpisali su u Briselu **Sporazum između Evropske unije i Crne Gore o operativnim aktivnostima** koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori (**Frontex**). Novi Sporazum, navodi se, između ostalog predviđa raspoređivanje službenika Frontexa i primenu izvršnih ovlašćenja na bilo kojem delu državne granice Crne Gore, a ne samo na granici sa Evropskom unijom, kako je to bilo definisano prethodnim Sporazumom. Predviđeno je i da pored službenika Uprave policije Crne Gore, poslove granične kontrole sprovode i članovi timova Stalnih snaga Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu.

- Crnogorski policijski istražitelji, carinski službenici, tužioci, balistički stručnjaci, predstavnici granične policije, prisustvovali su u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, 13-14. juna na 18. regionalnom sastanku Mreže eksperata za vatreno oružje jugoistočne Evrope (SEEFEN). Tokom sastanka razgovaralo se o različitim temama kao što su studije slučaja u vezi sa krivičnim djelima vatrenim oružjem i primjeri saradnje između istražitelja, balističara i tužilaca. Sastanak je takođe pokrio rodne aspekte, naglašavajući važnost razmatranja rodni perspektiva u operativnim odgovorima. Nadalje, učesnici su razgovarali o rezultatima godišnje radionice za kontakt osobe za vatreno oružje i nacrtu Regionalne procjene prijetnje. Istražene su i zajedničke vežbe sprovođenja zakona i konverzija/modifikacija municije.

-Policijski službenici granične policije pohađali su „Kurs otkrivanja vatrenog oružja“. Održan je u Centru za obuku Policijske akademije od 23. do 27. oktobra 2023. godine u Kuparima, Hrvatska. Ovo je bila poslednja u nizu obuka, koje su zajednički organizovali SEESAC i FRONTEKS. Tokom petodnevnog kursa, FRONTEKS treneri su predstavnicima Granične policije pružili detaljnu obuku, kombinujući teorijske i praktične sesije. Učesnicima je predstavljen Priručnik o vatrenom oružju za graničnu stražu i carinu koji je razvio FRONTEKS uz podršku SEESAC-a, novi trendovi u trgovini oružjem i povezani indikatori rizika, razne tehnike prepoznavanja municije i vatrenog oružja i sveobuhvatni operativni odgovori potrebni za borbu protiv prekograničnog kriminala. Kurs otkrivanja vatrenog oružja podržala je Evropska unija kroz Odluku Savjeta EU 2019/2111, kao podršku aktivnostima SEESAC-a na razoružanju i kontroli naoružanja u jugoistočnoj Evropi.

- Crnogorski policijski istražitelji, carinski službenici, tužioci, balistički stručnjaci, predstavnici granične policije, prisustvovali su u Budvi, 7. i 8. novembra na 19. regionalnom sastanku Mreže eksperata za vatreno oružje jugoistočne Evrope (SEEFEN). Tokom sastanka, delegacije su predstavile najnovije informacije i razmijenile najnovije slučajeve u vezi sa krivičnim djelima vatrenog oružja i primjere saradnje između istražitelja, balističkih stručnjaka i tužilaca. Osim prezentacije SEESAC-a o tekućim i planiranim aktivnostima predstavnik Frontexa je predstavio projekat koji je u toku: „Regionalna podrška EU za jačanje graničnih bezbjednosnih kapaciteta na Zapadnom Balkanu“, čiji je glavni cilj jačanje kapaciteta partnera Zapadnog Balkana u njihovim naporima za upravljanje migracijama i borbu protiv krijumčarenja vatrenog oružja. Osim toga, učesnici su istraživali fenomen i izazove u vezi sa rješavanjem problema nelegalne trgovine vatrenim oružjem, njegovim djelovima i komponentama, municijom i drugom nedozvoljenom robom, koja se transportuje poštanskim paketima i ekspresnim kurirskim pošiljkama, kao i pozitivne pomake na Zapadnom Balkanu preko UNODC prezentacije na ovu temu.

- Učestvovali smo na Regionalnom sastanku predstavnika granične policije i carine, koji je održan u Skoplju 21-22. novembra 2023. godine u saradnji sa FRONTEKS-om. Sastanak je okupio učesnike iz šest jurisdikcija Zapadnog Balkana i Moldavije, kao i predstavnike mađarskih i bugarskih carinskih organa i predstavnike OEBS-a, UNODC-a, UNDP-a i IOM-a kako bi razgovarali o najnovijim dešavanjima i izazovima u vezi sa trgovinom vatrenim oružjem preko granica. Prvi panel bio je posvećen povezanosti migranata i oružja. Predstavljeni su slučajevi posjedovanja oružja i oružanog nasilja među migrantima, situacione analize takvih slučajeva, veze krijumčara migranata sa organizovanim kriminalnim grupama, porijeklo zaplijenjenog oružja i preporuke za saradnju. Tokom drugog panela, učesnici su razgovarali o integraciji Priručnika i Standardnih operativnih procedura u rad graničnih službenika, među- institucionalnu saradnju, a takođe je pružio povratne informacije sa kursa za otkrivanje vatrenog oružja koji su organizovali SEESAC i FRONTEKS tokom godine. Treći panel bio je posvećen novim trendovima i prijetnjama u trgovini vatrenim oružjem.

2. Izvoz oružja: Crna Gora je dostavila podatke o izvozu oružja SEESAC-u za izradu **Regionalnog izvještaj o izvozu oružja za 2021. godinu. Izvještaj je finalizovan u decembru 2023. godine. Glavne izvozne destinacije ostale su težišno iste, kao u prethodnom izvještaju. Ministarstvo ekonomskog razvoja izdalo je 63 dozvole za izvoz oružja i municije tokom 2023. godine.**

Mehanizmi kontrole konvencionalnog naoružanja su uspostavljeni, ali ne i za prekusore; primjenjuju se nacionalni, regionalni i međunarodni mehanizmi praćenja; proces regionalne razmjene informacija treba unaprijediti; baza podataka o brokerima se ažurira redovno.

3. Saradnja i aktivnosti u vezi sprečavanja nedozvoljenih tokova naoružanja, municije i eksploziva:

Predstavnici Crne Gore su 22. juna učestvovali na Regionalnom sastanku za podršku razmjeni podataka o trgovini vatrenim oružjem između zemalja Zapadnog Balkana i zemalja koje se nalaze duž povezanih ruta u organizaciji UNODC. **Tokom oktobra u sklopu zajedničkog projekta UNODC i INTERPOL „Podrška jačanju međunarodne saradnje u krivičnim stvarima“, UNODC GFP je razvio Izvještaj o ilegalnim tokovima vatrenog oružja na Zapadnom Balkanu, koji nam je dostavljen.**

Operativna saradnja je nastavljena sa Interpolom, Evropolom i članicama EU.

Projekat UNODC – HERMES- krijumčarenje vatrenog oružja i s tim povezanih krivičnih djela u brzim i poštanskim pošiljkama. Pristupovali smo sledećim aktivnostima:

- Misija procjene potreba je sprovedena u periodu od 20. do 24. februara 2023. godine (MUP, Uprava carina, državni poštanski operater, tužilaštvo i Ministarstvo ekonomije)
- Predstavnici Crne Gore su uzeli učešće na sastanku o suzbijanju ilegalne trgovine vatrenim oružjem, njegovim djelovima i municijom u paketnim pošiljkama, koji se održao 23. marta 2023. godine u Beogradu.
- Organizovana je radionica o unapređenju regulatornog okvira za suzbijanje ilegalne trgovine vatrenim oružjem, njegovim djelovima, municijom i eksplozivima kroz paketne pošiljke, koji je održan 09. maja 2023. godine u Podgorici, Crna Gora
- UNODC GFP je organizovao radionicu o unapređenju regulatornog okvira za suzbijanje ilegalne trgovine vatrenim oružjem, njegovim djelovima, municijom i eksplozivima kroz paketne pošiljke, koja je održana 13. juna 2023. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
- Predstavnici Crne Gore su učestvovali na regionalnom sastanku tokom kojeg je predstavljen nacrt Izveštaja o ilegalnim tokovima vatrenog oružja na Zapadnom Balkanu. Sastanak je održan 22. jun 2023. godine, u Beogradu.
- Postignut je napredak u razvoju Memoranduma o razumijevanju između Uprave prihoda i carina i Pošte Crne Gore (Memorandum) i Uputstva za postupanje prilikom otkrivanja vatrenog oružja, opojnih droga i radiološkog materijala u paketnim pošiljkama (Uputstvo) tokom sprovođenja prve faze projekta Hermes.
- Kancelarija Ujedinjenih nacija za droge i kriminal (UNODC) Globalni program za vatreno oružje (GFP) 01. – 02. avgusta 2023. godine, u Srbiji organizovao je radionicu o unapređenju regulatornog okvira za suzbijanje ilegalne trgovine vatrenim oružjem, njegovim djelovima, municijom i eksplozivima kroz paketne pošiljke. Cilj radionice je bio dalje razmotranje nacrta standardnih operativnih procedura (Uputstvo) i Memoranduma o razumevanju (MoR) na kojima smo radili u sklopu projekta Hermes, da utvrdimo dalje korake u saradnji sa GIZ na izradi MoR između Uprave prihoda i carina i Pošte Crne Gore, i time definišemo konačnu verziju Uputstva i ključnih članova MoR.
- Kancelarija Ujedinjenih nacija za droge i kriminal (UNODC) Globalni program za vatreno oružje (GFP) organizovala je regionalni sastanak o projektu Hermes, koji je održan 21. septembra 2023. godine, u Beogradu. Ciljevi sastanka su se ogledali u: a) praćenju procesa i napretka u razvoju Uputstva i Memoranduma o razumijevanju između Uprave prihoda i carina i Pošta Crne Gore; b) planiranju posjete predstavnika francuske carine Zapadnom Balkanu; c) razmjeni informacija sa EMAPCT Firearms o operativnoj akciji Armstrong; i d) preciznijem definisanju obima druge faze projekta Hermes.
- 20. septembra usvojena su oba dokumenta – Sporazum i Uputstvo.
- 29. novembra 2023. godine, u Beču, Austrija održan je sastanak sa ciljem razmatranja ostvarenih rezultata tokom sprovođenja prve faze projekta Hermes, kao i priprema druge faze projekta kroz precizno definisanje količine i tipa opreme, vrste obuka i pratećih aktivnosti

4. Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška:

- UNODC upućen predlog potreba za obukama Forenzičkog centra i dvije organizacione jedinice kriminalističke policije;
- potreba za nastavkom projekta - Obuka sudskih i tužilačkih organa u vezi usklađivanja krivičnog zakonodavstva sa protokolom UN i isklađivanju sudske prakse; Crna Gora je dala stratešku podršku sprovođenju druge faze regionalnog projekta Krivičnopravni odgovor na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem – koncept projekta Justicia
- kontrola oružja u poštanskim pošiljkama.

- Planirano je da se tokom narednog perioda kroz projekat Justitia razvije Uputstvo o radu tužilačkih organa u sprovođenju istraga u vezi sa vatrenim oružjem I Zbirka sudskih praksi sa sudske organe.

Ostvaren je napredak u oblasti cilja 3; ipak, puna implementacija pravnog, političkog i proceduralnog okvira za suzbijanje nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima još nije dostignuta. U pogledu potcilja 1 (osigurati punu implementaciju i praćenje pravnog, političkog i proceduralnog okvira za suzbijanje nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima), postojale su prepreke završetku usvajanja potrebnog zakonodavstva. Procedure za otkrivanje, analizu, identifikaciju i istragu u lancu krivičnog pravnog sistema se poboljšavaju, mada su i dalje fragilne i još nisu sasvim održive. U pogledu potcilja 2 (spriječiti nedozvoljenu trgovinu (krijumčarenje, nelegalnu trgovinu i tranzit) vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima kroz poboljšane procese, opremu i obuku ciljanih jedinica za sprovođenje zakona), ima dobrih primjera poboljšanih procesa, obezbjeđivanja opreme i obuke ciljanih organa (posebno granične policije), iako iz različitih razloga nije moguće potpuno spriječiti nedozvoljenu trgovinu. U ostvarivanju potcilja 3 (znatno ojačati kontrolu, praćenje i sprječavanje protivpravnog preusmjeravanja zakonite trgovine kroz unaprjeđenje kapaciteta, procedura i transparentnosti), pružena je podrška u izgradnji i održavanju kapaciteta, procedura i transparentnosti. Ipak, kontrola, praćenje i sprječavanje protivpravnog preusmjeravanja zakonite trgovine ostaje izazov i potrebna su dodatna poboljšanja. Potcilj 4 nalaže jačanje postojećih bilateralnih, regionalnih i međunarodnih mehanizama i podsticanje novih vidova dobre prakse za suzbijanje nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem. U ostvarivanju potcilja 4, postignut je dobar napredak na bilateralnom, regionalnom i međunarodnom nivou, što je korisno za suzbijanje nedozvoljene trgovine malokalibarskim i lakim oružjem.

Nekoliko regionalnih platformi omogućavaju razmjenu dobre prakse na Zapadnom Balkanu na različitim nivoima kroz: proces komisija za malokalibarsko i lako oružje, RASR, EMPACT, SEEFEN, SEEFEG, RACVIAC, RIEP; EU P&P; uspostavljen je jedan zajednički granični prelaz; zajedničke akcije i operacije koje predvode EMPACT, kao i Interpol; sporadično sprovođenje TAIEX i CEPOL obuka – uključujući i CEPOL programe razmjene za službene potrebe; obuke na nacionalnom nivou se organizuju, ali rjeđe.

Operativni cilj 4 – da se znatno smanji snabdijevanje, potražnja i zloupotreba vatrenog oružja kroz povećanje nivoa svijesti o opasnosti oružja, edukaciji, promovisanju kontrole naoružanja i boljoj obaviještenosti.

1. Najznačajnija zapažanja i aktivnosti:

Nisu sprovedene ali su planirane određene aktivnosti podizanja nivoa svijesti. Nizak nivo svijesti institucija naročito o nedozvoljenoj trgovini koja se vrši preko brzih/poštanskih pošiljki i internet portala/; nizak nivo svijesti prevoznika i kurirskih službi o riziku nezakonite trgovine.

Nizak nivo svijesti o mogućnosti protivpravnog preusmjeravanja oružja i djelova za isto usljed nedostatka u kontroli procesa proizvodnje; minimalna regulativa, kao i zahtjevi u pogledu bezbjednosti i kontrole i nadzora nad proizvođačima eksploziva i pravnih lica koji koriste eksploziv; nema propisa o prekursorima.

Ranije je oformljena je regionalna grupa RAR- cilj radne grupe je da doprinese diversifikaciji načina, koji se koriste za podizanje svijesti i da jača institucionalne kapacitete za sprovođenje djelotvornih aktivnosti za podizanje svijesti — u svim segmentima, uključujući koncipiranje, upravljanje, praćenje i evaluaciju — u svakoj od šest jurisdikcija koje učestvuju, kao i da olakša standardizaciju praksi podizanja svijesti širom regiona. RAR radna grupa ima za cilj da to postigne kroz umrežavanje, razmjenu informacija i najboljih praksi i naučenih lekcija, kao i kroz koordinaciju i saradnju u aktivnostima podizanja svijesti.

RAR radna grupa je osnovana u okviru jedne od aktivnosti projekta *Podrška za unapređenje borbe protiv nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malokalibarskim i lakim oružjem (SALW) na Zapadnom Balkanu* koju sprovodi UNDP SEESAC. Projekat je omogućen uz finansijsku podršku Evropske unije koju predstavlja Evropska komisija, Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju, kroz Instrument za predpristupnu pomoć (IPA II).

Predstavnici Crne Gore su učestvovali na **3. sastanku Regionalne radne grupe za podizanje svijesti 4. i 5. aprila** u Budvi, u organizaciji SEESAC. Radna grupa je istražila ulogu medija u naporima za podizanje svijesti i kako ih više strateškog angažovanja može pretvoriti u moćnu prednost kampanje. Najavljeni su planovi SEESAC-a da razvije Smjernice prilagođene ministarstvima unutrašnjih poslova i policijskim snagama u regionu o tome kako bolje komunicirati sa medijima o rodno zasnovanom nasilju uz upotrebu SALW-a i istraženo je interesovanje za druge aktivnosti. Istraživanja, kao osnova jakih kampanja, temeljno su diskutovana.

Predstavnici Crne Gore su učestvovali na **4. sastanku Regionalne radne grupe za podizanje svijesti 3 I 5 oktobra** u Tirani, u organizaciji SEESAC. Prvog dana učesnicima su predstavljeni rezultati najnovije analize UNDP SEESAC-a o medijskom izvještavanju o zloupotrebi vatrenog oružja u nasilju nad ženama zasnovanom na muškom rodu na Zapadnom Balkanu. U cilju direktnog korišćenja rezultata Analize, učesnicima je takođe predstavljen i detaljno razmotren Nacrt smjernica za MUP/policijske službe o tome kako da bolje komuniciraju sa medijima u vezi sa slučajevima rodno zasnovanog nasilja sa SALW. S obzirom na njihovu ključnu ulogu u podršci naporima za podizanje svijesti u regionu, predstavnici UNDP-a i kancelarija OEBS-a u zemljama učestvovali su u diskusijama prvog dana lično i onlajn. Drugi i treći dan bili su rezervisani za praktičnu obuku o kriznoj komunikaciji – oblasti koju su učesnici na prvom sastanku grupe u junu 2022. godine identifikovali kao kojoj je potrebna posebna pažnja i pomoć u izgradnji kapaciteta.

Aktivnosti su se bazirale na davanjem saopštenja i obraćanjima od strane policijske organizacije o uzdržavanju pri proslavljanju novogodišnjih I većih vjerskih praznika. Ne postoji pregled troškova koji na godišnjem nivou nastaju usljed posljedica povređivanja vatrenim oružjem I pirotehničkim sredstvima.

SEESAC je pokrenuo kampanju za podizanje svijesti “Slavite srcem, a ne oružjem upozoravajući sve na inherentne opasnosti slavljeničkog pucanja i upotrebe pirotehničkih sredstava. Uprava policije se pridružila ovoj aktivnosti kroz dijeljenje sadržaja putem društvenih mreža.

Nizak je nivo svijesti o rasprostranjenoj zloupotrebi vatrenog oružja u nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju i nerazvijeni institucionalni odgovor. Operativni tim za borbu protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama redovno održava sastanke. Oformljena je i uspostavljena u funkcionalnom smislu baza podataka o porodičnom nasilju, koja omogućava razmjenu prijava i obavještenja o nasilju u porodici između ministarstava rada i socijalnog staranja i unutrašnjih poslova. Riječ o kompleksnom softverskom rješenju koje omogućava automatizovanu razmjenu prijava i obavještenja između dva ključna resora, Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije sa jedne strane i Ministarstva rada i socijalnog staranja, sa druge strane. Baza sadrži sve zakonski propisane, neophodne podatke o svim učesnicima u slučaju prijavljenog nasilja, potencijanim žrtvama, počiniocima i djeci, o preduzetim mjerama, prekršajnim i krivičnim prijavama i procijenjenom stepenu rizika. Baza je rezultat zajedničke inicijative dva programa - Informacioni sistem socijalnog staranja, odnosno socijalni karton i projekta UNDP-a i EU za rodnu ravnopravnost.

Predstavnici Crne Gore su učestvovali na **Drugom sastanku Regionalne radne grupe za razvoj alata za prevenciju zloupotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici, koja je održana od 23. do 25. maja 2023. godine** u Draču, Albanija. Sastanak, koji je organizovao SEESAC, imao je za cilj dalje razvijanje sveobuhvatnog alata koji efikasno otkriva i reaguje na rizike povezane sa prisustvom i zloupotrebom vatrenog oružja u situacijama nasilja u porodici.

Po svemu sudeći, međunarodna podrška za ostvarivanje cilja 4 je bila relativno koherentna. U 2023. godini, bilo je nekoliko projekata koji su doprinijeli ostvarivanju cilja 4 i u kojima je učestvovao niz različitih aktera, uključujući EU, misije OEBS-a, SEESAC, kancelarije UNDP-ja.

2. Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška:

Potrebna je podrška u sprovođenju ciljanih aktivnosti ka proizvođačima oružja, prodavcima i licenciranim licima u podizanju svijesti o štetnosti posljedica stavljanja oružja i prekursora u protivpravne tokove.

Radi realizacije **operativnog cilja 5** - da se znatno smanji broj vatrenog oružja u nelegalnom posjedu, kroz kampanje se utiče da građani predaju oružje u nezakonitom posjedu.

1. Najznačajnija zapažanja i aktivnosti:

Aktivnosti su sprovodile kroz kampanju „Poštuj život, vrati oružje“, kao i učešćem na medijima, davanjem saopštenja o zapleni nelegalnog oružja. U toku 2023. godine građani su dobrovoljno vratili:

- ukupno vraćeno oružja 919 komada
- ukupno vraćeno MES 143 komada
- ukupno vraćeno djelova oružja 369 komad
- ukupno vraćeno municije različitog kalibra 25296 komada

Misija OEBS-a je podržala razvoj i osmišljavanje kampanje javnog informisanja koja će imati za cilj podizanje svijesti o opasnostima i štetnim efektima zloupotrebe i širenja vatrenog oružja, municije i eksploziva. Održano je više planskih i tematskih sastanaka. Naime, članovi komisije za SALW učestvovali su u planiranju i osmišljavanju. Nastavak kampanje planiran je i moguć nakon usvajanja novog Zakona o oružju.

Program saradnje u oblasti bezbjednosti Misije OEBS-a u Crnoj Gori (SCOG) sprovodi UB Projekat "Jačanje borbe protiv nelegalnog posjedovanja, zloupotrebe i krijumčarenja malog i lakog oružja i municije, i eksploziva u Crnoj Gori". Projekat obuhvata aktivnosti podizanja svijesti radi informisanja opšte javnosti u Crnoj Gori o prijetnjama, koje predstavljaju malo i lako oružje i municija, kao i medijsku kampanju za prikupljanje i legalizaciju nelegalno posjedovanog oružja, municije i eksploziva. Korisnici Projekta su Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore (MoI) i opšta javnost. Kako je predviđeno Projektom, Radna grupa za podizanje svijesti zadužena je za analizu, planiranje, dizajn i sprovođenje kampanja podizanja svijesti o napredovanju kontrole nad malim i lakim oružjem. Jedan od ciljeva Projekta je povećanje kapaciteta MUP-a za aktivno uključivanje u podizanje svijesti o kontroli malog i lakog oružja i smanjenje oružja u nelegalnom posjedu, što uključuje aktivnosti sprovođenja medijske kampanje usmjerene na legalizaciju oružja u nelegalnom posjedu, kao i dobrovoljnu predaju malog i lakog oružja. Nacionalna kampanja za legalizaciju i dobrovoljnu predaju sprovodi se na osnovu amnestije predviđene crnogorskim Zakonom o oružju. Iako amnestija za dobrovoljnu predaju oružja policiji ne ističe, Zakon propisuje određeno razdoblje tokom kojeg je legalizacija moguća bez ikakvih pravnih posljedica. Trenutno nije jasno kada će početi kampanja legalizacije, budući da to uglavnom zavisi od usvajanja Zakona o oružju i drugih uslova. Novi Zakon o oružju je u izradi. Stoga se može očekivati da će nova kampanja legalizacije biti najavljena 2024. godine, uz usvajanje novog Zakona. Stoga Projekat namjerava podržati pravovremeno planiranje i pripremu kampanje dok se ne stvore uslovi za početak sprovođenja. Na osnovu uputstava koje je primila od MUP-a, medijska kampanja podizanja svijesti o legalizaciji trebala bi biti razvijena kako bi podstakla i odgovarala u vremenu

s inicijativom za legalizaciju MUP-a. Misija će podržati ove aktivnosti angažovanjem pružaoca usluga - agencije kako bi: razvila strategiju komunikacije kampanje i akcioni plan; redizajnirala i emitovala promotivne materijale razvijene tokom prethodnih kampanja, uključujući vizuelni identitet i društvene medije.

Policija je privremeno od građana oduzela 599 komada vatrenog oružja, od čega 189 u ilegalnom posjedu, 39212 komada metaka različitog kalibra. U Crnoj Gori je evidentirano 510 incidenata u vezi sa vatrenim oružjem.

2. Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška:

Više o potrebama je napisano u okviru cilja 4, kao i u okviru cilja 1, a koji se odnosi na donošenje Zakona o oružju.

U cjelini posmatrano, ostvaren je dobar napredak i sprovedene su brojne aktivnosti u vezi sa ciljem 5.

Operativni cilj 6 -da se smanji broj viška i uništi zaplijenjeno malokalibarsko i lako oružje i municija, zavisi od izvršavanja odredbi propisa, a poboljšaće se kroz izmjene i dopune zakona. Realizaciji ovog cilja doprinosi i popis naoružanja državnih organa, kao i projekt „Poštuj život - vrati oružje!“, kao i druge aktivnosti.

1. Najznačajnije aktivnosti

• Ministarstvo odbrane: **smanjenje viškova ubojnih sredstava (UbS) u neutralizacijom i prodajom u 2023. godini:**

- Rješavanjem viškova ubojnih sredstava količina UbS u 2023 godini smanjena je za 174.2517 tone (143.193 tone su izdate kupcima po zahtjevu, a 31.0587 tona je preuzeto od strane privrednog društva “Poliex” a.d. Berane i predmet su uništavanja u okviru ITF programa)
- 59 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava.

- Uništavanje UbS preko ITF organizacije (Memorandum o razumijevanju o protivmiskom djelovanju, uništavanju konvencionalnog naoružanja i fizičkoj bezbjednosti i upravljanju zalihama) sa Republikom Slovenijom iz 2018.godine - kroz ovaj program do sada su uništene 125,54 tone UbS sredstava. MO je podnijelo zvanični zahtjev ITF-u u decembru 2022. godine da se kroz isti projekat riješi dodatnih 64.73 tona viškova UbS. Predstavnici ITF organizacije su nas u maju 2023. godine informisali da je donator obezbijedio novčana sredstva za predloženih 64.73 tone, što je uslovalo raspisivanje tendera za izbor najpovoljnijeg ponuđača. S tim u vezi, 05.09.2023. godine na otvaranju tendera kao najpovoljniji ponuđač izabrano je privredno društvo “Poliex” a.d. Berane, sa kojim je i ITF organizacija zaključila ugovor u novembru 2023. godine. Privredno društvo “Poliex” a.d. Berane je (15.12. i 18.12.2023. godine) iz objekata Vojske Crne Gore preuzelo 31.0587 tona ubojnih sredstava i ista će biti predmet neutralizacije u njihovim postrojenjima. Dinamičkim planom je predviđeno da se postupak neutralizaciji završi krajem marta 2024. godine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju, sprovodi zaštitu od neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS). U 2023. godini, pronađeno je 13,5 tona neeksplozivnih ubojnih sredstava. Navedena sredstva biće uništena tokom 2024. godine, sredstvima koje će obezbijediti ITF. Tokom izvještajnog perioda izvršeno je uništavanje 6,5 tona NUS koja su bila prikupljena tokom prve polovine 2023. godine.(ITF)

Uprava policije je u toku prvih šest mjeseci 2023. privremeno oduzela 209 komada vatrenog oružja od čega u ilegalnom posjedu 66.

Tokom druge polovine 2023 godine uspostavljena je funkcionalna FFP sa izradom aplikacije koja prati incidente u vezi sa vatrenim oružjem. Cijeneći tačnost podataka u nastavku su podaci za čitavu godinu : u toku 2023.godine ukupno je oduzeto **724 komada** oružja od čega je:

- Vatreno **599 komada**
- Gasno **96 komada**
- Vazdušno **28 komada**
- Signalno **1**

Podsjećamo da je u Institutu za crnu metalurgiju AD u Nikšiću, 7 juna 2023. godine uništeno je 798 komada oružja, koje je uništeno u saradnji sa Centrom za kontrolu malog i lakog naoružanja u Jugoistočnoj i Istočnoj Evropi.

2. Identifikovani izazovi, potrebe i neophodna podrška:

- dalja podrška u obezbjeđivanju sredstava za uništenje lakog i malog oružja koje je pravosnažno oduzeto oružje, kao i ono prikupljeno kroz kampanju „Poštuj život, vrati oružje“,
- Nabavka vozila za transport NUS
- preko ITF fonda, zatražena je I dobijena podrška za uništavanje NUS-a
- Od strane Vlade SAD kroz saradnju sa ITF-om dobili smo to jedno vozilo tokom 2023, a svakako da bi nam odgovarala nabavka još jednog vozila za prevoz NUS-a. Takođe nam je potrebna oprema za vađenje NUS-a koji se nalazi pod vodom (podvodni dron -rov za izviđanje, kako bi tačno locirali pozicije NUS-a, da ne trošimo i onako skromne ljudske resurse na tim aktivnostima, ronilački čamac, lična oprema za ronjenje...) jer tokom 2024-2026 imamo u planu da izvadimo veću količinu NUS-a koji se nalazi ispod vode (naročito u r. Zeti, r. Morači, kao i Bokokotorskom zalivu naročito na Škveru - opština H. Novi i na Verigama - opština Kotor).

Realizaciji **operativnog cilj 7** - da se znatno smanji rizik širenja i preusmjerenja vatrenog oružja, municije i eksploziva u protivpravne tokove doprinijela je činjenica da je povećan stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata. Ove aktivnosti treba nastaviti. Radi potpune realizacije ovog cilja potrebno je sačiniti operativne planove za svaku skladišnu lokaciju, na kojima je potrebno povećati mjere tehničke zaštite. U ovoj oblasti, potrebno je unaprijediti sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije, pravnih lica, preduzetnika, kao i službenog oružja i municije. Misija OEBS-a pružila je podršku vojsci i policiji za izradu Pravilnika o bezbjednom skladištenju konvencionalne municije.

Iz depoa Višeg suda u Podgorici, u septembru 2023. godine, otuđeno je više komada vatrenog oružja. Tužilaštvo je saopštilo da zbog vođenja istrage neće iznositi detalje o vrsti i količini oružja.

U martu je usvojena edicija 3 STANAG-a (usvojen novi NATO AASTP-1 standard tokom 2022) koja se odnosi na skladištenje municije i eksploziva, pa su se stekli uslovi da završimo Uputstvo na kojem smo radili u proteklih par godina.

S tim u vezi, održana je finalna radionica OEBS-a za izradu dokumenta o skladištenju ubojnih sredstava za MUP i Ministarstvo odbrane, koja je održana 31. maja 2023. godine uz angažovanje eksperta.

Dokumenat treba da obuhvata:

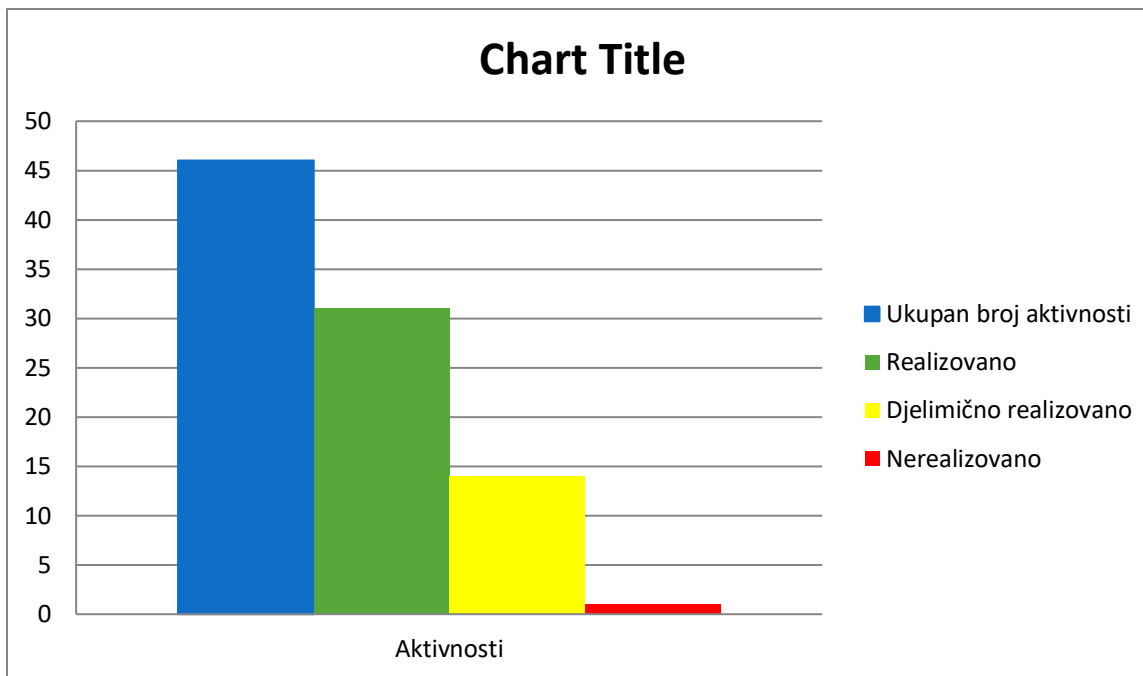
- Postojeću organizacionu strukturu upravljanja municijom u Crnoj Gori
- Pregled važećih nacionalnih propisa
- pregled međunarodnih standarda i preporuka
- Nomenklaturu i kodifikaciju UBS
- Klasifikaciju UBS na grupe opasnosti i kompatibilne grupe skladištenja
- Klasifikaciju skladišnih objekata.

Ministarstvo odbrane obratilo se Misiji OEBS u Crnoj Gori za dalju podršku u izradi predmetnog Uputstva, koje bi bilo uprošćeno i primjenljivo za različite nivoe odgovornih lica za sprovođenje aktivnosti preciziranih za bezbjedno upravljanje zalihama konvencionalne municije.

Oblast cilja 7 u kojoj je zabilježena najveća djelotvornost jeste smanjenje rizika širenja od domaćih nosilaca dozvola ili licenci koji su subjekti privatnog sektora ili fizička lica. Djelotvornost je bila veća kada se slijedio čitav lanac događaja kao jedan process, koji ima određeni redosled: izrada i usvajanje zakona, podizanje svijesti o zakonu, prijem i obrada zahtjeva za izdavanje ili ponovno izdavanje licenci ili dozvola, verifikacija, izdavanje licenci/dozvola, zatim sprovođenje inspeksijskog režima i proces obnove licenci/dozvola.

Potrebno je posvetiti veću pažnju sprečavanju protivpravnog preusmjeravanja iz magacina sudskih vlasti, ali i pojačati pažnju na eventualne izazove, kada su u pitanju skladišta oružanih snaga i organa unutrašnjih poslova, kao i iz uvoznih, izvoznih, tranzitnih, pretovarnih i brokerskih pošiljki. Predstoji još rada da bi se operacionalizovala kultura upravljanja sredstvima tokom cijelog korisnog vijeka.

Od ukupno **46 aktivnosti**, koliko je predviđeno da bude realizovano u **izvještajnom periodu**, 31 su realizovane (67,40%), 14 aktivnosti su djelimično realizovane (30,43%) zbog odredbe kontinuirano, dok jedna predviđena aktivnost nije realizovana (2,17%), što predstavlja visok stepen ispunjenosti ukupno planiranih aktivnosti. Izvještaj pokazuje da se radi na realizaciji svih aktivnosti i da je napredak ostvaren u realizaciji skoro svih aktivnosti.



Akcionim planom **nijesu planirana sredstva**, tako da se ne mogu uporediti planirana i utrošena sredstva, jer su sredstava za izvršavanje aktivnosti uglavnom utrošena iz sredstava partnerske podrške.

II VRIJEDNOST INDIKATORA UČINAKA NAKON ČETVIRTE GODINE REALIZACIJE JAVNE POLITIKE

a) Status indikatora učinka je sljedeći:

Indikator učinka operativnog cilja 1, da se zakonodavstvo o kontroli naoružanja uspostavi i u potpunosti uskladi s regionalnim okvirom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i da se standardizuje širom regiona - realizovano je 15 od planiranih 18, a vrijednost indikatora učinka je 83,33%.

Indikator učinka operativnog cilja 2, da politike i prakse kontrole naoružanja budu utemeljene na činjenicama i kriminalističko-obavještajnim podacima - realizovano je 16, od planiranih 19, a vrijednost indikatora učinka je 84,21%.

Indikator učinka operativnog cilja 3, da se znatno smanje nedozvoljeni tokovi vatrenog oružja, municije i eksploziva, - realizovano je 11, od planiranih 12, a vrijednost indikatora učinka je 91,67%.

Indikator učinka operativnog cilja 4, da se znatno smanji snabdijevanje, potražnja i zloupotreba vatrenog oružja kroz povećanje nivoa svijesti o opasnosti oružja, edukaciji, promovisanju kontrole naoružanja i boljoj obaviještenosti - realizovano je 8, od planiranih 13, a vrijednost indikatora učinka je 61,54%.

Indikator učinka operativnog cilja 5, da se znatno smanji broj vatrenog oružja u nelegalnom posjedu - realizovano je 3, od planiranih 7, a vrijednost indikatora učinka je **42,86%**.

Indikator učinka operativnog cilja 6, da se smanji broj viška i uništi zaplijenjeno malokalibarsko i lako oružje i municija - realizovano je 3, od planiranih 4, a vrijednost indikatora učinka je 75,00 %.

Indikator učinka operativnog cilja 7, da se znatno smanji rizik širenja i preusmjerenja vatrenog oružja, municije i eksploziva u protivpravne tokove - realizovano je 11, od planiranih 13, a vrijednost indikatora učinka je 84,61%.

b) Analiza uzroka, razloga za nedostizanje željenih vrijednosti indikatora učinaka

U okviru **operativnog cilja 1**, analiza postojećeg stanja i procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva svih državnih organa MUP/UP, MO, MP, djelimično je izvršena. Naime, izvršen popis oružja i municije po skladišnim lokacijama, ali nije izvršena detaljna analiza. Utvrđen je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju, koji je u proceduri usvajanja (MUP). Takođe, zbog potrebe da oblast proizvodnje bude uređena na kvalitetan način, u toku je izrada Nacrta Zakona o proizvodnji i kontroli oružja i municije, a realizacija koja je planirana u 2022. godini nije dovršena (MERT).

Za realizaciju **operativnog cilja 2**, nije uspostavljena tehnologija za obilježavanje nakon proizvodnje oružja, kao i za označavanje, jer je potrebno donijeti propis o proizvodnji oružja, obilježavanju i označavanju (MERT).

U okviru **operativnog cilja 3**, potrebno je unaprijediti mehanizme kontrole i nadzora konvencionalnog oružja, a uspostaviti ih za prekursore (MUP/UP, MER, UC, MORT). Ove se aktivnosti sprovode, ali ih treba redovno vršiti i unaprjeđivati (2024/IV).

Za realizaciju **operativnog cilja 4**, mjera za povećanje nivoa svijesti o opasnostima zloupotrebe i nezakonitog širenja oružja, municije i eksploziva, putem brzih/poštanskih pošiljki, internet poruka, izvršeni su tehničko opremanje i obuke, pa je djelimično izvršena. Naime, održana su dva sastanka u organizaciji UNODC (MUP, MERT, Pošta CG, UC), i dogovorena je dinamika rada tokom 2023. godine (mjera je Planom predviđena za 2022/IV). Stalno treba poboljšavati mjere koje će doprinijeti suzbijanju samoubistava vatrenim oružjem i zloupotrebi istog, posebno u slučajevima rodno zasnovanog nasilja (MUP/UP, MPR).

U okviru **operativnog cilja 5**, realizovana je mjera da se unaprijedi postupak onesposobljavanja oružja i nadzor ove radnje, uređeno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o oružju, koji je utvrđen. Tehnike onesposobljavanja unaprijediće se propisom za sprovođenje citiranog zakona, pa je određen rok 2022/III (MUP). Realizacija ove mjere će se izvršiti nakon usvajanja zakona.

U okviru **operativnog cilja 6**, vrši se uništavanje oružja na transparentan način (oduzetog, nađenog, predatog državi na raspolaganje), a samo mali broj zaliha službenog oružja (MUP/UP, MO). Uništavanje oružja je vršeno u 2023. godini. Takođe, djelimično su realizovane aktivnosti za uspostavljanje procedure za upravljanje životnim ciklusom oružja i municije (MUP/UP, MO), čije je izvršavanje planirano u periodu od 2019/IV do 2023/IV, pa se ova aktivnost izvršava. U policiji i vojsci se vrši uništavanje viškova ubojnih sredstava, a ova aktivnost se planira i u narednom periodu (MUP/UP, MO).

Za realizaciju **operativnog cilja 7**, treba nastaviti aktivnosti da se poveća stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata, kao i redovne kontrole oružja i municije državnih organa i pravnih lica. Prije svega, evidencija službenog oružja i municije je izvršena po lokacijama smještaja i u istu je evidentirano stanje oružja i municije, a treba je stalno unaprjeđivati kao i sistem kontrole. Ova evidencija je osnov za operativne procedure i planove bezbjednosti i sigurnosti za svaku skladišnu lokaciju posebno, kao i za vršenje analiza kapaciteta za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta i raketnih goriva, za šta koristimo partnersku podršku. Realizacija je bila planirana 2022/IV (MUP, MO).

III. TABELARNI PRIKAZ

STRATEŠKI CILJ: Opšti cilj je izgradnja sveobuhvatnog i efikasnog sistema kontrole malokalibarskog i lakog oružja i municije, kroz uspostavljanje zakonodavnog okvira o kontroli naoružanja, smanjenje nelegalnih tokova, širenja i zloupotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva.										
CILJ 1. - do 2023. godine, osigurati da zakonodavstvo o kontroli naoružanja bude uspostavljeno i u potpunosti usklađeno sa regionalnim okvirom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i standardizovano širom regiona										
Indikator učinika			Početna vrijednost 60%				Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Izrađena analiza i formirane radne grupe			Zakon o oružju i propisi za njegovo sprovođenje nijesu u potpunosti usklađeni sa regionalnim okvirom Evropske unije i drugim relevantnim međunarodnim obavezama i standardizovani				a) povećan procenat propisa za kontrolu naoružanja potpuno uskladiti; b) procenat usvojenih strateških dokumenata zasnovati na statističkim podacima, sagledavajući specifične potrebe muškaraca, žena, dječaka i djevojčica, u svakoj nadležnosti.			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planiрани datum završetka	Status realizacije RDN	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana €	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Mjera K1.1: Uspostavljanje kompletnog pravnog okvira za borbu protiv svih oblika nezakonitog posjedovanja, trgovine i zloupotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva										
Izraditi nacrt Zakona o oružju,	-Zakona o oružju izrađen i usvojen; -izrađena metodologija, eventualne obuke i izvršena analiza.	MUP MUP	2020/IV	2020/IV	- Radna grupa radi na Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o oružju. -Postoji akt o onesposobljavanju oružja koji je	2024/IV (odloženo zbog promjene Vlade i novog saziva Parlamenta)	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	Usvojiti Zakon o oružju i propis za onesposobljavanje, pa nakon toga izvršiti

usvojiti, izraditi metodologiju primjenu, eventualne obuke i analizu	Podzakonski akt o onesposobljavanju oružja nije u potpunosti usklađen sa propisom EU Nijesu donijeti svi akti, u sistemu kontrole spoljne trgovine naoružanjem (oružje vojske, policije i dr), opremom i robom dvostruke namjene	ME	2021/II 2022/II I 2022/I V	2021/II 2022/II I 2022/I V	potrebno uskladiti nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju - obrazovana je radna grupa za izradu zakona o proizvodnji oružja; - Donijet je Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene ("Sl. list CG", broj 145/21),	2025/I (nije usvojen Zakon)	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	analizu primjene
--	---	----	--	--	---	-----------------------------	--------------------------------------	--	--------	------------------

Mjera K1.2: Osigurati uspostavljanje kompletnog pravnog i regulativnog okvira za proizvođače vatrenog oružja, municije i eksploziva

Izraditi nacrt i usvajanje propisa za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja, municije, eksploziva; plan sprovođenja obuke i	-izrađen nacrt i usvojen zakon i propis za sprovođenje za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja, municije i eksploziva.	ME MUP	2020/II	2020/II	-izrađen je nacrt zakona za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja i municije, u vezi čega su organizovane radionice. - radi se na Izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim	2025/I 2024/IV	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet i partnerska podrška	
---	---	-------------------	---------	---------	---	---------------------------	--------------------------------------	--	-----------------------------	--

analiza rezultata.					materijama ("Sl. list CG", br. 49/08, 31/14 i 31/17)					
Mjera K1.3: Potpuno uskladiti zakonodavstvo o kontroli naoružanja sa pravnim okvirom Evropske unije i međunarodnim sporazumima/standardima										
Izrađene tabele usklađeno sti za propise radi usklađivanja sa pravnim okvirom Evropske unije i međunarodnim sporazumima/standardima;	-izrađene tabele usklađenosti za propise radi usklađivanja sa pravnim okvirom Evropske unije i međunarodnim sporazumima/standardima; - formirana radna grupe ; izrađen nacrt; usvojen zakon i akata za sprovođenje, izvršene obuke I analiza rezultata	ME,UIP, MO, MUP,MP i drugi nadležni organi	2020/I V 2021/I V	2020/I V 2021/I V	-izrađene su tabele usklađenosti za: Zakon o oružju i dostavljene Evropskoj komisiji, u novembru 2020. godine; - Formirana radna grupa za izradu nacrtu zakona za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja i municije.		nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	Usvojiti propis za proizvodnju i kontrolu proizvodnje oružja i municije .
Mjera K1.4: Osigurati kompatibilnost pravnog okvira za kontrolu naoružanja i time omogućiti operativnu saradnju na svim nivoima										
Izvršena analiza usklađenosti Zakona o oružju, Zakona o krivičnom postupku, Krivičnog zakonika, Zakona o zaštiti	-izvršena analiza zakona koji se tiču krivičnih djela izvršenih vatrenim oružjem, Krivičnog zakonika i Zakona o krivičnom postupku;	MP i drugi nadležni organi	2020/I V 2021/II	2020/I V 2021/II	-izvršena je analiza Krivičnog zakonika i Zakona o krivičnom postupku, u vezi krivičnih djela izvršenim oružjem;		nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	

podataka o ličnosti	-dati prijedlozi nadležnim organima.				- dati su prijedlozi aktivnosti za izmjene i dopune. - Izmjene i dopune KZ usvojene u Parlamentu u decembru 2023- usaglašen sa protokolom UN o vatrenom oružju					
---------------------	--------------------------------------	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Mjera K1.5: Osigurati standarizaciju procedura i praksi u oblasti kontrole naoružanja i istrage vatrenog oružja, municije i eksploziva

Unaprijeđene kriminalističko-obavještajne evidencije	-unaprijeđene kriminalističko-obavještajne evidencije	UP	2019/II I	kontinuirano	-dopunjene su kriminalističke evidencije koje su osnov za razmjenu podataka (razvrstane po polovima i dr).	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	
Izvršeno povezivanje i omogućena razmjena podataka	-povezivanje i razmjenu podataka	MUP/UP, ME, MO	2019/II I	2023/IV	Formirana fokalna tačka za vatreno oružje u punom kapacitetu	potrebna su finansijska sredstva i nabavka opreme		budžet	unaprijeđivati razmjenu podataka između državnih organa

Izvršeno analiziran j estanja i procedura čuvanja, održavanj a i sigurnog skladišten ja naoružanj a, municije i eksploziv a državnih organa	-izvršena analiza postojećeg stanja i procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva svih državnih organa.	MUP/UP MO,MP	2019/II I	2019/II I	-ekspert OEBS-a izvršio je analize procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja i municije svih državnih organa i dao preporuke - usvojena edicija 3 STANAG-a (usvojen novi NATO AASTP-1 standard tokom 2022) koja se odnosi na skladištenje municije i eksploziva, pa su se stekli uslovi da završimo Uputstvo na kojem smo radili u proteklih par godina.		nijesu potrebna finansijska sredstva		partnerska podrška	
Propisane procedure čuvanja,	-propisane procedure čuvanja, održavanja i sigurnog	MUP/UP MO,MP	2020/I V	2020/I V	-procedura čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja	kontinuirano	partnerska podrška		budžet	Unaprjeđivati procedure

održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva po lokacijama; -izvršena obuka službenika u vezi procedura čuvanja, održavanja i skladištenja; -unaprijedene skladišne evidencije, -pravna lica koja se bave prometom elektronski uvezana u sistem.			2021/I	2021/I	naoružanja i municije po lokacijama djelimično je realizovana; međunarodni partneri nabavljaju opremu i vrše obuke službenika vojske i policije i opremaju laboratorije.	(prvo treba opremiti laboratoriju i stvoriti druge uslove, a ovo je aktivnost koju treba stalno izvršavati)				čuvanja, održavanja i sigurnog skladištenja naoružanja, municije i eksploziva državnih organa, po lokacijama i službene evidencije.
			2021/I	2023/I V						
			2021/I V	2023/I V	-unaprijedene su skladišne službene evidencije, -planira se da se pravna lica koja se bave prometom uvežu u sistem.					

Mjera K1.6.Razmjenjivanje dobre prakse za policijske istražitelje, tužiocima, forenzičke vještace i carinske službenike, kao i za službenike koji rade u oblasti kontrole spoljnje trgovine naoružanjem

Obezbijeđena i uspostavljena bolja razmjena dobre prakse kroz SEEFEN, kontrolu izvoza kroz regionalni proces	-uspostavljena je bolja razmjena dobre prakse kroz SEEFEN, kontrola izvoza kroz regionalni proces razmjene informacija, razvoj politika kroz Komisiju	ME,MO MVP, UP, UC, KMLO	kontinuirano	kontinuirano	-realizovano je i stalno se unaprjeđuje razmjena dobre prakse, na sastancima za oružje za Jugoistočnu Evropu SEEFEN, kojima prisustvuju: tužioci, istražitelji,	nijesu potrebna finansijska sredstva		partnerska podrška	Potrebno je stalno unaprjeđivati razmjenu dobre prakse na svim nivoima
--	---	-------------------------	--------------	--------------	---	--------------------------------------	--	--------------------	--

razmjene informacija, razvoj politika kroz Komisiju za oružje	za malokalibarsko i lako oružje.				granični i carinski službenici i balističari;					
organizovana regionalna radionica za unaprjeđenje praćenja i analize rizika, u oblasti kontrole spoljne trgovine naoružanjem s međunarodnim partnerima	-organizovana regionalna radionica na temu unaprjeđenja praćenja i analize rizika, u oblasti kontrole spoljne trgovine naoružanjem s međunarodnim organizacijama i institucijama.	ME	2020/II I	2020/II I	međunarodni partneri, organizovali su radionice i sastanke radi unaprjeđenja u oblasti kontrole spoljne trgovine naoružanjem.	nijesu potrebna finansijska sredstva		partnerska podrška		
CILJ 2. - do 2024. godine, osigurati da politike i prakse kontrole naoružanja budu utemeljene na činjenicama i kriminalističko-obavještajnim podacima										
Indikator učinika			Početna vrijednost 60%				Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
a) broj procesuiranih predmeta se povećava;			a) 60% b) 60% c) 60% d) 60%				a) broj predmeta, pojedinaca i količina zloupotrijebljenog i krijumčarenog vatrenog oružja, municije i eksploziva u kojima je pokrenuta istraga i donijeta presuda u			

<p>b) broj zaplijenjenog vatrenog oružja, se evidentira u službenim evidencija i isto se uništava;</p> <p>c) određene su kontakt osobe za oružje;</p> <p>d) broj slučajeva među-institucionalne saradnje je unaprijeđen;</p> <p>e) broj slučajeva operativne saradnje je unaprijeđen.</p>	<p>e) 60%</p>	<p>poređenju sa brojem izvještaja o zaplijenama vatrenog oružja, municije i eksploziva nadležnih organa;</p> <p>b) broj slučajeva i količina vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni unutar granica u poređenju sa brojem slučajeva i količinom vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni na granici;</p> <p>c)) kontakt osobe za vatreno oružje koje su uspostavljene i funkcionišu u državnim organima u Crnoj Gori;</p> <p>d) broj slučajeva među-institucionalne saradnje na operativnom nivou, uključujući istrage, krivično gonjenje i faze prije suđenja;</p> <p>e) broj slučajeva operativne saradnje, proistekle iz razmjene kriminalističko-obavještajnih i balističkih podataka, u suzbijanju krivičnih djela izvršenih vatrenim oružjem sa nadležnim organima u regionu, državama članicama i agencijama Evropske unije, kao i sa međunarodnim agencijama za sprovođenje zakona;</p>
---	---------------	---

Mjera K 2.1: Standardizovanje i prikupljanje podataka o vatrenom oružju, prema polu i starosti, u vezi sa zaplijenom legalnog i nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja, slučajevima oružanog nasilja, balističkim dokazima i ostalim podacima o vatrenom oružju, što će dovesti do periodičnih analiza rizika i procjena opasnosti u vezi sa vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima

<p>Standardi zovane prakse prikupljanja podataka koje se koriste za razvijanje politika, podatke o vatrenom oružju učinjene dostupni</p>	<p>- standarizovane prakse prikupljanja podataka koje se koriste za razvijanje politika, podaci o vatrenom oružju su dostupni, a koordinacija između</p>	<p>MUP/UP, ME,MO, UC;FC;MP, KTMLO</p>	<p>2019/II I</p>	<p>2019/I V</p>	<p>-KTMLO je izvršila analizu i dala preporuke za unaprjeđenje podataka i izvršene su dopune;</p> <p>-prikupljanje podataka se vrši na osnovu upotpunjenih službenih</p>		<p>nijesu potrebna finansijska sredstva</p>		<p>budžet</p>	
--	--	---------------------------------------	------------------	-----------------	--	--	---	--	---------------	--

m i koordinacija između institucija uspostavljena na većem nivou, da bi se razvile politike zasnovane na većem nivou, da bi se razvile politike zasnovane na činjenicama i podacima.	institucija uspostavljena na većem nivou, da bi se razvile politike zasnovane na činjenicama i podacima.				evidencija, godišnje i stalno se unapređuje koordinacija između institucija.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mjera K2.2: Ojačati aktivnosti dodjeljivanja zadataka, koordinacije i praćenja funkcija kontakt osoba za vatreno oružje kako bi se obezbijedile djelotvorne politike suzbijanja i ublažavanja zloupotrebe, nedozvoljene trgovine i nekontrolisanog širenja vatrenog oružja

Prakse prikupljanja podataka standardizovane, a koriste se pri razvijanju politika, podaci o oružju su dostupni, a koordinacija između institucija unaprijeđena, radi razvoja politika zasnovani	-KMLO određena ovlašćenja za kreiranje politika u oblasti oružja, kroz održavanje redovnih sastanaka, koji uključuju zainteresovane strane i organizacije civilnog društva za koordinaciju aktivnosti i praćenje izvršavanja;	KMLO	kontinuirano	kontinuirano	- KTMLO kreira politike u ovoj oblasti kroz održavanje redovnih sastanaka, koji uključuju zainteresovane strane i civilno društvo, kao i strane organizacije, kordinira aktivnosti i prati izvršavanja; - prikuplja podatke godišnje radi	nijesu potrebna finansijska sredstva			budžet	
--	---	------	--------------	--------------	---	--------------------------------------	--	--	--------	--

h na činjenica ma i podacima.	-prikupljeni podaci godišnje, radi vršenja analiza.				sačinjavanja izvještaja i vršenja analiza.					
--	---	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Mjera K2.3: Povećati nacionalne analitičke kapacitete i institucionalizovati analizu podataka o vatrenom oružju

Poboljšati kapacitete za sprovođe nje zakona u pogledu politika u oblasti oružja su neadekvat ni za vršenje analiza koje bi obezbijed ile sprovođe nje zakona zasnovan o na činjenica ma	-sprovedena radionica o pripremi analize kriminaliteta o krivičnim djelima izvršenim vatrenim oružjem- razvrstanu po polovima; prikupiti podatke, -pripremljena analizu krivičnog djela i prekršaja izvršenog oružjem- razvrstanu po polovima i date preporuke.	UP, MP, sud, tužilaštvo ZZS	2020/II I	2020/II I	organizovana je radionica o analizi kriminaliteta o krivičnim djelima izvršenim oružjem (razvrstana po polovima); -pripremljena je analiza o krivičnim djelima izvršenim oružjem (po polovima) i date su preporuke.				Partners ka podrška	
		MUP/UP MP	2020/II I	2020/II I			Partners ka podrška			

Mjera K2.4: Osigurati razmjenu operativnih i strateških informacija, podataka, kriminalističkoobavještajnih podataka i dokaza sa Evropolom, Frontexom i Eurojust

Upostavlja kontakt osobe za vatreno oružje- shodno aktu o	-uspostavljene kontakt osobe za vatre no oružje.	MUP/UP MO, ME, UC, KMLO	2019/II	2020/II	-određene su kontakt osobe za vatre no oružje shodno aktu o sistematizaciji – Odsjek za kriminalističk		23,847.49 e		partners ka podrška	
---	---	----------------------------------	---------	---------	--	--	----------------	--	---------------------------	--

sistematizaciji					o- obavještajne poslove					
Sačinjen SOP za razmjenu operativnih i strateških informacija	-sačinjeni SOP za razmjenu operativnih i strateških informacija	MUP/UP MP, sud, tužilaštvo	2020/I	2020/I	SEESAC je sačinio nacrt SOP za razmjenu operativnih i strateških informacija		nijesu potrebna finansijska	.	partnerska podrška	
Obezbijeđena obavezna razmjena povratnih informacija na nacionalnom i regionalnom nivou, da bi se poboljšale proaktivne istrage	-uspostavljena razmjena povratnih informacija na nacionalnom, pa nakon toga regionalnom nivou, kako bi se poboljšale proaktivne istrage	MUP/UP MP, tužilaštvo, sud	2020/I	2020/IV	-unaprjeđena je razmjena povratnih informacija na nacionalnom nivou, kao i na regionalnom; -policija dobija povratne informacije od sudova i tužilaštva	kontinuirano (ovu aktivnost treba stalno unaprjeđivati)	nijesu potrebna finansijska		budžet	unaprjeđivati razmjenu informacija na nacionalnom i regionalnom nivou, da bi se poboljšale proaktivne istrage.
Omogućena regionalno usaglašena procedura za	-usaglašena procedura za regionalnu razmjenu balističkih podataka	MUP/UP MP, tužilaštvo, sud	2020/II	2020/II	-unaprjeđena je procedura razmjene balističkih podataka, a izvršena je obuka.	kontinuirano (ovu aktivnost treba stalno unaprjeđivati)	nijesu potrebna finansijska		budžet	Unaprijeđivati procedure za razmjenu balističkih podataka

razmjenu balističkih podataka											
Mjera K2.5: Institucionalizovati sistematično prikupljanje podataka krivičnog pravosuđa (na nivou policije i carine, tužilaštva, sudstva, kaznenih i popravnih institucija)											
Primjena iste metodologije prikupljanja podataka; dobijanje uporedivih statističkih pregleda podataka iz svih sektora za krivično pravosuđe; izvještaji o procesuiranju krivičnih djela izvršenih oružjem mogu se uporediti.	-unaprijeđena metodologija prikupljanja podataka, na osnovu kojih se mogu dobiti uporedivi statistički podaci iz svih sektora za krivično pravosuđe; godišnji izvještaji o procesuiranju krivičnih djela i prekršaja izvršenih oružjem mogu se uporediti	MUP/UP MP, sud, tužilaštvo ZZS	2020/I	2020/II	-unaprijeđena je metodologija prikupljanja podataka u svim sektorima za krivično pravosuđe; -godišnji izvještaji o procesuiranju krivičnih djela i prekršaja izvršenih oružjem mogu se uporediti; -godišnje se sačinjavaju i dostavljaju izvještaji Vladi, a polugodišnje partnerima.	nijesu potrebna finansijska sredstva			budžet	unaprijeđivati metodologiju prikupljanja podataka, na osnovu kojih se mogu dobiti uporedivi statistički podaci iz svih sektora za krivično pravosuđe	
Mjera K2.6: Osigurati da se svako pronađeno ili zaplijenjeno vatreno oružje, municija i eksploziv odmah automatski prati (u zemlji i inostranstvu)											
	-svi podaci iz službene evidencije o	FC, MUP/UP			-policija stalno unosi sve podatke o izgubljenom i	nijesu potrebna					

Stalno i ujednačeno vrši se praćenje vatrenog oružja, municije i eksploziva, vrše se	izgubljenom i ukradenom vatrenom oružju unijeti u INTERPOLO V sistem (iARMS);	UC, ME	2019/I	kontinuirano	ukradenom vatrenom oružju u INTERPOLO V sistem (iARMS);	kontinuirano (ove aktivnosti treba stalno unaprjeđivati)	finansijska sredstva	budžet	partnerska podrška
	-usvojeni postupci i procedure za praćenje oružja;	FC, MUP/UP UC, ME	2020/I	2020/I	-unaprjeđuju se postupci i procedure za praćenje oružja;				
	-sprovedene obuke o identifikaciji i praćenju vatrenog oružja i municije;	FC, MUP/UP UC, ME	2020/II	2020/II	-sprovode se obuke (za rad na mašini za lasersko označavanje oružja izvršena) I druge;				
	-obezbijeđene	FC,	2020/II	2020/II	-obezbijeđena je tehnologija za				

<p>analize obilježavanja, informacije su standardizovane, koje se redovno razmjenjuju.</p>	<p>tehnologije za identifikaciju i praćenje, oružja, municije i eksploziva (CartWinPro);</p> <p>-izvršen unos podataka u sistem Trace i date su preporuke u vezi broja korišćenja pregleda slučajeva,</p> <p>-unijeti podaci za identifikaciju vatrenog oružja, municije i eksploziva o svim proizvođačima,</p> <p>-uspostavljena tehnologija za obilježavanje nakon proizvodnje, onesposobljavanja, kao i za označavanje.</p>	<p>MUP/UP UC, ME</p> <p>FC, MUP/UP UC, ME</p> <p>ME, MUP/UP UC</p> <p>ME</p>	<p>2019/I V</p> <p>2019/I</p> <p>2019/I V</p>	<p>2019/I V</p> <p>kontinuirano</p> <p>2019/I V</p>	<p>identifikaciju i praćenje, oružja (ugrađena mašina za označavanje oružja), municije i eksploziva;</p> <p>-izvršen je unos podataka u sistem Trace i INTERPOLO V sistem i date su preporuke u vezi broja korišćenja</p> <p>-unijeti su podaci za identifikaciju oružja, municiji i eksplozivu na osnovu dokaza od proizvođača;</p> <p>-nabavljena je mašina za označavanje oružja i izvršena je obuka, a obilježavanje će se uspostaviti nakon donošenja propisa.</p>	<p>kontinuirano (ovu aktivnost treba stalno vršiti i unaprjeđivati)</p> <p>2023/IV. (aktivnost će se realizovati nakon usvajanja propisa)</p>	<p>nijesu potrebna finansijska sredstva</p> <p>nijesu potrebna finansijska sredstva</p>	<p>partnerska podrška</p> <p>budžet</p> <p>budžet</p> <p>partnerska podrška</p>	<p>uspostaviti tehnologiju za obilježavanje nakon proizvodnje, onesposobljavanja, kao i za označavanje vatrenog oružja</p>
--	--	--	---	---	---	---	---	---	--

Mjera K 2.7: Potpuno integrirati rodnu i starosnu dimenziju u politike kontrole malokalibarskog i lakog oružja i obezbijediti suštinsko učešće žena u kontroli istog

Ograničena integracija rodne i starosne perspektive negativno utiču na djelotvornost mjera kontrole oružja. Nedoželjna zastupljenost žena otežava integraciju rodne perspektive u politike kontrole oružja/vatrenog oružja	-razvijene i uspostavljene procedure obezbjeđjena ravnomjerna zastupljenost žena u Komisiji za malokalibarsko i lako oružje i ostalim relevantnim tijelima;	MUP i ostali	2021/I	2022/I V	- razvijene su i uspostavljene procedure i obezbjeđjena zastupljenost žena u Komisiji za malokalibarsko i lako oružje i ostalim relevantnim tijelima;	nijesu potrebna finansijska sredstva	budžet	Poboljšati mjere i uspostavljati procedure i obezbjeđivati ravnomjernu zastupljenost žena u KMLO i ostalim relevantnim tijelima;
	- sprovedene obuke o rodnom aspektima oružja/vatrenog oružja za članove/ice Komisije za malokalibarsko i lako oružje i sve ostale institucije zadužene za sprovođenje politika kontrole u ovoj oblasti;	Nadležni organi i KMLO	2021/I	2022/I V	-sprovedene obuke o rodnom aspektima oružja za članove/ice Komisije za malokalibarsko i lako oružje i sve ostale institucije zadužene za sprovođenje politika kontrole u ovoj oblasti;	nijesu potrebna finansijska sredstva		

CILJ 3. - do 2024. godine, znatno smanjiti nedozvoljene tokove vatrenog oružja, municije i eksploziva

Indikator učinika	Početna vrijednost 60%	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 100%
a) broj predmeta, pojedinaca i količina zloupotrijebljenog i krijumčarenog vatrenog oružja, municije i eksploziva u kojima je pokrenuta istraga i donijeta	a) 60% b) 60% c) 60% d) 60%	a) broj predmeta, pojedinaca i količina zloupotrijebljenog i krijumčarenog vatrenog oružja, municije i eksploziva u kojima je pokrenuta istraga i donijeta presuda u

<p>presuda se evidentira u službenim evidencijama;</p> <p>b) broj slučajeva i količina vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni unutar granica u poređenju sa brojem slučajeva i količinom vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni na granici se evidentira u službenim evidencijama;</p> <p>c) broj prijavljenih slučajeva zaplijene vatrenog oružja, municije i eksploziva na granicama Evropske unije čiji trag vodi do Crne Gore, u poređenju sa brojem vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni širom Evropske unije, a čiji trag vodi do Crne Gore, ili koji su preusmjereni u protivpravne tokove iz Crne Gore nije evidentiran;</p> <p>d) broj vatrenog oružja, municije i eksploziva za čiji izvoz su izdate dozvole u Crnoj Gori, a za koje je tokom postupka kontrole nakon isporuke utvrđeno da su preusmjereni u protivpravne tokove nema.</p>	<p>e) 60%</p>	<p>poređenju sa brojem izvještaja o zaplijenama vatrenog oružja, municije i eksploziva nadležnih organa;</p> <p>b) broj slučajeva i količina vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni unutar granica u poređenju sa brojem slučajeva i količinom vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni na granici;</p> <p>c) broj prijavljenih slučajeva zaplijene vatrenog oružja, municije i eksploziva na granicama Evropske unije čiji trag vodi do Crne Gore, u poređenju sa brojem vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni širom Evropske unije, a čiji trag vodi do Crne Gore, ili koji su preusmjereni u protivpravne tokove iz Crne Gore;</p> <p>d) broj vatrenog oružja, municije i eksploziva za čiji izvoz su izdate dozvole u Crnoj Gori, a za koje je tokom postupka kontrole nakon isporuke utvrđeno da su preusmjereni u protivpravne tokove;</p>
---	---------------	--

Mjera K3.1: Osigurati punu implementaciju i praćenje pravnog, političkog i proceduralnog okvira za suzbijanje nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima

<p>Unaprijeđena saradnja u okviru strategije za integrisanje upravljanje granicom</p>	<p>-uspostavljena koordinacija i razmjena podataka i zajednička analiza između KTLO i tijela nadležnog za integrisano upravljanje granicom, kroz godišnje sastanke;</p>	<p>MUP/UP UC, ME, UBH</p>	<p>2019/IV</p>	<p>2024/IV</p>	<p>-unaprijeđena je saradnja između KTMLO i tijela nadležnog za integrisano upravljanje granicom</p>		<p>nijesu potrebna finansijska sredstva</p>		<p>budžet</p>	
---	---	---------------------------	----------------	----------------	--	--	---	--	---------------	--

<p>Sačinjena i unaprijeđena procedura i kapaciteti za detekciju, analizu, identifikaciju i istrage o vatrenom oružju, municiji i eksplozivima</p>	<p>-sačinjen nacrt SOP-a; -izvršena međunarodna ekspertiza; -usvojene SOP; -izvršena nabavka opreme i obuka za korišćenje iste.</p>	<p>MUP/UP FC</p> <p>MUP/UP FC</p> <p>MUP/UP FC</p>	<p>2020/II</p> <p>2020/II</p> <p>2020/I</p>	<p>2020/I V</p> <p>2020/I V</p> <p>2020/I V</p>	<p>-sačinjeni su i usvojeni SOP-a za detekciju, analizu, identifikaciju i istrage o vatrenom oružju, municiji i eksplozivima;</p> <p>-Misija OEBS-a u CG donirala je opremu i obuke;</p> <p>- UNDP i SEESAC su izvršili nabavku opreme za potrebe Forenzičkog centra i Sektora granične policije</p> <p>-UNDP u CG odobrio je projekte u okviru fonda Mape puta, za kontrolu SALW-a.</p>		<p>partnerska podrška</p>		<p>partnerska podrška</p>	
---	---	--	---	---	--	--	---------------------------	--	---------------------------	--

Mjera K3.2.Spriječiti nedozvoljenu trgovinu (krijumčarenje, nelegalnu trgovinu i tranzit) vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima kroz poboljšane procese, opremu i obuku ciljanih jedinica za sprovođenje zakona

Obezbijeđena visoka stopa broja stručnog osoblja	-stimulisani stručni službenici	MUP/UP ME,UC, MORT	2019/I	2024/I V	-Izvršeno je nagrađivanje službenika		neznatna finansijska sredstva		Budžet	
Obezbijeđena kvaliteta opreme za detekciju vatrenog oružja, municije i eksploziva – nabavka opreme.	-izvršena analiza potreba za opremom za detekciju vatrenog oružja, municije i eksploziva, sa preporukama,	MUP/UP UC MUP/UP UC	2020/I V	2020/I V 2021/I V	-izvršena je analiza potreba za opremom za detekciju vatrenog oružja, municije i eksploziva; -obezbijedena je oprema za MUP za istrage, uviđaje i opremanje laboratorije; - izvršena je obuka službenika.	kontinuirano (ove aktivnosti treba stalno unaprjeđivati)	neznatna finansijska sredstva partnerska podrška partnerska podrška		partnerska podrška partnerska podrška	

Mjera K3.3. Znatno ojačati kontolu, praćenje i sprječavanje protivpravnog preusmjeravanja zakonite trgovine kroz unaprijeđenje kapaciteta, procedura i transparentnosti

Unaprijeđeni mehanizmi kontrole i nadzora konvencionalnog naoružanja i uspostavljeni za prekursor e	-unaprijeđeni mehanizmi kontrole i nadzora konvencionalnog naoružanja, uspostavljeni za prekursore;	MUP/UP ME, UC MORT	2019/I	2024/I V	-djelimično je unaprijeđena kontrola i nadzor oružanja, a nije za prekursore;	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	mehanizme kontrole i nadzora uspostaviti za prekursore;
	-uspostavljeni mehanizmi praćenja na nacionalnom nivou;	MUP/UP ME, UC MORT	2019/II I	2024/I V	-uspostavljeni su mehanizmi praćenja na nacionalnom nivou, kao i službene evidencije, ažurirana je baza podata o brokerima	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	unaprijediti mehanizme praćenja.
	-ažurirana baza podata o brokerima.	ME				nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	

Mjera K3.4. Jačanje postojećih bilateralnih, regionalnih i međunarodnih mehanizama i podsticanje novih vidova dobre prakse za suzbijanje nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem

Unaprijeđena Razmjena dobre prakse kroz: KTMLO, RASR, EMPACT, SEEFEN, SEEFEG, RACVIAC, RASR, RIEP; EU P2P; SEESAC; EXBS	-razmjena dobre prakse se vrši kroz: KTMLO, RASR, EMPACT, SEEFEN, SEEFEG, RACVIAC, RIEP; EU P2P; SEESAC; EXBS	nadležni organi KTMLO	2019/I	kontinuirano	-razmjena dobre prakse se vrši kroz procese nacionalnih komisija Zapadnog Balkana i druge načine;			partnerska podrška	
	-koristiti međunarodne pomoći i posebne istražne alate koje nude	nadležni organi	2020/I	2020/I V	-koriste se međunarodne pomoći i istražni alati EMPACT-a i EUROPOL-a i učestvuje se na TAIEX i				

	EMPACT i EUROPOL i učestvovati na TAIEX i CEPOL obukama				CEPOL obukama.					
--	--	--	--	--	-------------------	--	--	--	--	--

CILJ 4. - do 2024. godine, znatno smanjiti snabdijevanje, potražnju i zloupotrebu vatrenog oružja kroz povećanje nivoa svijesti o opasnosti oružja, edukaciju, promovisanje kontrole naoružanja i bolju obaviještenost

Indikator učinika	Početna vrijednost 60%	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 100%
a) broj incidenata u kojima je korišćeno vatreno oružje i žrtava zloupotrebe vatrenog oružja u svakoj nadležnosti u Crnoj Gori, razvrstan je po polu i starosti; b) stepen zadovoljstva (percepcije) građana u pogledu bezjednosti ili osjećaja sigurnosti u odnosu na zloupotrebe vatrenog oružja razvrstan je po polu i starosti.	a) 60% b) 60% c) 60% d) 60% e) 60%	a) broj incidenata u kojima je korišćeno vatreno oružje i žrtava zloupotrebe vatrenog oružja u svakoj nadležnosti u Crnoj Gori, da bude razvrstan po polu i starosti; b) stepen zadovoljstva (percepcije) građana u pogledu bezjednosti ili osjećaja sigurnosti u odnosu na zloupotrebe vatrenog oružja treba da bude razvrstan po polu i starosti.

Mjera K4.1: Povećati nivo svijesti licenciranih fizičkih i pravnih lica o opasnosti zloupotrebe i nezakonitog širenja vatrenog oružja, municije i eksploziva

Povećan nivo svijesti u okviru strelišta, lovišta, maloprodajnih objekata, kompanija za obezbjeđenje; institucija naročito o nedozvoljenosti trgovini koja se vrši preko	-formirana radna grupa u vezi opasnosti zloupotrebe i nezakonitog širenja oružja, municije i eksploziva, putem brzih/poštanskih pošiljki i internet portala, radi analize postojećih zakonskih odredbi i tehničkog opremanja,	MUP, PTT, UC	2020/I	2020/I	- Kroz projekat UNODC pod nazivom HERMES usvojeno je Uputstvo i potpisan Memorandum o razumievanju između Uprave prihoda i carina i Pošta Crne Gore o kontroli i sprečavanju ilegalnog prometa	kontinuirano (opremu treba nabaviti i vršiti obuke, kao i kampanje o štetnim posljedicama)	partnerska podrška	partnerska podrška	Kroz kampanje, povećati nivo svijesti o opasnosti ma zloupotrebe i nezakonitog širenja oružja, municije i eksploziva, putem brzih/poštanskih pošiljki i
--	---	--------------	--------	--------	--	--	--------------------	--------------------	---

brzih/ poštanski h pošiljki i internet portala; prevoznika i kurirskih službi o riziku nezakonite trgovine	-izrađena kampanja o podizanju svijesti kroz inter resorske komunikacije;				SALW i municije u paketnim pošljkama. -nije sprovedena kampanja o podizanju svijesti ali je osmišljena i planirana poslije usvajanja Zakona o izmjenama Zakona o oružju.	2024/III (osmišnjen a je kampanja nakon usvajanja propisa)			partnerska podrška	internet portal.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--------------------	------------------

Mjera K4.2: Razviti održiva partnerstva radi jačanja promovisanja kontrole naoružanja, bolje obaviještenosti i isticanje poruke

Unaprijeđena partnerstva između državnih institucija i civilnog društva; povećati broj podignutih optužnica i donijetih presuda za zloupotrebu i nedozvoljenenu trgovinu	-upućeni poziv civilnom društvu da daju primjedbe i sugestije radi jačanja kontrole naoružanja i bolje obaviještenosti ; -periodično obavještavati o aktivnostima putem medija.	KMLO	2020/II	kontinuirano	-upućeni su pozivi civilnom društvu da daju primjedbe i sugestije radi jačanja kontrole naoružanja i bolje obaviještenosti za: izradu propisa, obavještenja u medijima, na portalima i dr; -građani se periodično	nijesu potrebna finansijska sredstva			budžet	
--	--	------	---------	--------------	--	--------------------------------------	--	--	--------	--

oružjem, municijom i eksplozivima, pooštrjena kaznena politika koja bi odvrćala potencijalne prestupnike..					obavještavaju o aktivnostima putem medija, portala i dr. radi jačanja kontrole i bolje obaviještenosti.					
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Mjera K4.3: Povećati nivo svijesti javnosti, žena, i muškaraca o opasnosti zloupotrebe, nedozvoljenog posjedovanja i trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima

<p>Određeni je broj slučajeva nedozvoljenog posjedovanja vatrene oružja koje se ne prijavljuje; nedostaje usaglašen metodologija o procjeni broja tog oružja i veliki broj zloupotreba istog.</p>	<p>-definisane mjere za stimulisanje građana da predaju ili prijave nedozvoljeno posjedovanje vatrene oružja,</p>	<p>MUP/UP MPR, KMLO</p>	<p>2019/I V</p>	<p>2020/I V</p>	<p>-definisana je predaja oružja, a registraciju oružja koje lica posjeduju nezakonito predviđena je izmjenama Zakona o oružju i kroz kampanje;</p>	<p>kontinuirano (ova aktivnost je planirana nakon usvajanja propisa)</p>	<p>partnerska podrška i budžet</p>	<p>budžet</p>	<p>Ovo će se realizovati usvajanjem propisa.</p>
	<p>-definisane mjere koje će doprinijeti suzbijanju samoubistava oružjem i zloupotreba u slučajevima rodno zasnovanog nasilja,</p>				<p>MUP/UP MPR, KMLO</p>				

Mjera K4.4: Povećati nivo svijesti i smanjiti zloupotrebu vatrenog oružja u slučajevima nasilja nad ženama, u porodici i drugim oblicima rodno zasnovanog nasilja										
Povećan nivo svijesti o zloupotrebi vatrenog oružja u nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju i nerazvijeni institucionalni odgovor	-izvršena analiza slučajeva zloupotreba vatrenog oružja u slučajevima nasilja nad ženama, u porodici i drugim oblicima rodno zasnovanog nasilja (teritorijalno), koja sadrži prijedlog mjera i aktivnosti	MP MUP/UP MP MUP/UP	2020/II	2020/II	2020/II	2020/II	-izvršena je analiza zloupotrebe oružja u slučajevima nasilja nad ženama, u porodici i drugim oblicima rodno zasnovanog nasilja; -prati se izvršavanje.			partnerska podrška partnerska podrška
Mjera K4.5: Poboľšati partnerstvo sa medijima u vezi prekršaja i krivičnih djela izvršenih uz upotrebu vatrenog oružja										
Unaprijeđena saradnja sa medijima o zloupotrebi	-periodično sačinjenai obavještenja u pisanim i elektronskim medijima o nasilju uz upotrebu vatrenog oružja; -obavješten građanin o značajnim mjerama i aktivnostima u vezi opasnosti	MUP/UP KMLO MUP/UP KMLO	2020/I V	2020/I V	2020/I V	2020/I V	-stalno se daju obavještenja, u pisanim i elektronskim medijima, o nasilju uz upotrebu oružja, kao i o mjerama i aktivnostima u vezi opasnosti zloupotrebe oružja; -nastavak kampanje	kontinuirano	nijesu potrebna finansijska sredstva partnerska podrška	Saradnja sa medijima o zloupotrebi vatrenog oružja je unaprijeđena, ali je treba poboljšati kroz osmišlje

vatrenog oružja.	zloupotrebe oružja; -osmišljena kampanja kroz spotove i flajere; -poboljšana saradnja sa medijima, učešćem u događajima na terenu i drugo.	MUP/UP KMLO		2020/I V	2020/I V	„Poštuj život - vrati oružje!“, je osmišljena uz podršku OEBS-a u 2021., -poboljšana je saradnja s medijima, učešćem u događajima na terenu i radionicom za predstavnike medija i PR službe MUP-a u organizaciji SEESAC	kontinuirano	nijesu potrebna finansijska sredstva		nu kampanju „Poštuj život, vrati oružje!, flajere i spotove u pisanim i elektronskim medijima
------------------	--	----------------	--	-------------	-------------	--	--------------	--------------------------------------	--	---

Mjera K4.6: Poboljšati povjerenje u bezbjednosne institucije kao ustanove zadužene da pruže adekvatnu i jednaku zaštitu za sve kroz aktivnosti koje uključuju zajednicu

Registracija velikog broja kratkog vatrenog oružja se opravdava ličnom bezbjednošću; neadekvatna obavještenost zajednice i rad policije u zajednici.	-poboljšano povjerenje građana u bezbjednosne institucije, izvršavanjem propisa i pružanjem usluga na pojednostavljen i efikasan način; -poboljšana obavještenost zajednice o radu policije u zajednici.	MUP/UP MUP/UP	2019/II	2024/I V	2024/I V	-poboljšano je povjerenje građana u bezbjednosne institucije izvršavanjem propisa i pružanjem usluga na pojednostavljen način, uz manje dokaza; -poboljšana je obavještenost o radu policije u zajednici.	nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	nastaviti da se unaprjeđuje stepen povjerenja građana u bezbjednosne institucije.
--	---	----------------------	---------	-------------	-------------	--	--------------------------------------	--	--------	---

CILJ 5. - do 2024. godine, znatno smanjiti procijenjeni broj vatrenog oružja u nelegalnom posjedu

Indikator učinika	Početna vrijednost 60%	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 100%
-------------------	------------------------	--

<p>a) broj slučajeva i količina vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni unutar granica u poređenju sa brojem slučajeva i količinom vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni na granici je znatno veći;</p> <p>b) broj vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su dobrovoljno predati, kao i broj vatrenog oružja koje je legalizovano ili onesposobljeno se stalno povećava..</p>	<p>a) 60%</p> <p>b) 60%</p> <p>c) 60%</p> <p>d) 60%</p> <p>e) 60%</p>	<p>a) broj slučajeva i količina vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni unutar granica u poređenju sa brojem slučajeva i količinom vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su zaplijenjeni na granici;</p> <p>b) broj vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su dobrovoljno predati, kao i broj vatrenog oružja koje je legalizovano ili onesposobljeno.</p>
--	---	---

Mjera K5.1: Znatno povećati broj zaplijenjenog vatrenog oružja, municije i eksploziva

<p>Unaprijeđeni kapaciteti i oprema za detektovanje vatrenog oružja, municije i eksploziva</p>	<p>-sačinjena analiza potrebne opreme za detektovanje vatrenog oružja, municije i eksploziva, naročito u nelegalnom posjedu;</p> <p>-otpočeti projekti u vezi sa nabavkom opreme</p>	<p>MUP/UP, UC KMLO</p>	<p>2019/I</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>-sačinjena je analiza opreme za detektovanje oružja, municije i eksploziva, kao i procjena potrebne obuke, uz podršku OEBS-a - UNODC projekat HERMES koji se odnosi na detekciju oružja i municije u paketnim i poštanskim pošiljkama-završena prva faza, detektovana potrebna oprema. Čeka se na saglasnost</p>	<p>partnerska podrška</p>		<p>unaprijeđivati detektovanje oružja, municije i eksploziva, naročito u nelegalnom posjedu</p>
--	--	------------------------	---------------	---------------------	---	---------------------------	--	---

					međunarodno g povjereničkog fonda za odobrenje sredstava za nastavak projekta i nabavku opreme.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mjera K5.2: Osigurati uspostavljanje zakonskih mjera koje omogućavaju legalizaciju vatrenog oružja

Sprovoditi kampanju putem medija za akciju dobrovoljne predaje i legalizaciju oružja i municije, -propisati ponovo legalizaciju oružja u vrijeme trajanja zakona	-duže vremenski sprovedene kampanje putem medija za akciju dobrovoljne predaje i legalizaciju oružja i municije; -propisana legalizacija oružja u vrijeme trajanja zakona	MUP/UP KMLO	2021/I	Kontinuirano	-sprovedene kampanje putem medija za akciju dobrovoljne predaje -propisana je legalizacija oružja u periodu od četiri godine od stupanja na snagu izmjena Zakona o oružju.	Kontinuirano	partnerska podrška nijesu potrebna finansijska sredstva			
--	--	----------------	--------	--------------	---	--------------	--	--	--	--

Mjera K5.3: Sistematično koristiti onesposobljavanje za smanjenje nelegalnog posjedovanja vatrenog oružja

Usklađeni propisi o onesposobljavanju oružja koji su na snazi, sa propisima EU	-unaprijeđen nadzor nad postupkom o onesposobljavanju oružja u skladu sa propisima EU.	ME, MUP, KEI	2020/I	2020/I V	-unaprijeđen je nadzor nad postupkom o onesposobljavanju oružja, izmjenama Zakona o oružju i propisom za	kontinuirano (određena je komisija koja će vršiti kontrolu ove radnje stalno)			budžet i partnerska podrška	
--	--	--------------------	--------	-------------	--	---	--	--	-----------------------------	--

					njegovo sprovođenje.					
Mjera K5.4: Preregistraciju oružja, obaviti u zakonom propisanom roku i rješavati pitanje naslijeđenog vatrenog oružja										
Obezbijeđena zamjena isprava o oružju, nakon izmjene i dopune Zakona o oružju, da ne bi došlo do preusmjerenja vatrenog oružja u protivpravne tokove	-izvršena preregistracija oružja, posebno naslijeđenog; -organizovane mjesečne akcije za izdavanje ljekarskih uvjerenja, čija je cijena barijera za rješavanje zahtjeva.	MUP, MZ,	2020/I	2023/IV	-poboljšana je preregistracija oružja, ali nije dovoljno, posebno naslijeđenog; -nису organizovane mjesečne akcije za izdavanje ljekarskih uvjerenja, po povoljnijim cijenama za izdavanje isprava o oružju.		nijesu potrebna finansijska sredstva		budžet	-izvršiti preregistraciju oružja, kao i organizovati mjesečne akcije za izdavanje ljekarskih uvjerenja, čija je cijena barijera za podnošenje zahtjeva
CILJ 6. –sistematično smanjiti broj viška i uništiti zaplijenjeno malokalibarsko i lako oružje i municiju										
Indikator učinika			Početna vrijednost 60%				Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 100%			
a) broj prijavljenog malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su konfiskovani ili broj/količina viška naoružanja, municije i eksploziva koji su sistematično uništeni (topljenjem, siječenjem, rastavljanjem, detonacijom idr.) ili eksploziva TNT (iskorišćenog u privredne svrhe) se kontinuirano vrši.			a) 60%				a) broj prijavljenog malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja, municije i eksploziva koji su konfiskovani ili broj/količina viška naoružanja, municije i eksploziva koji su sistematično uništeni (topljenjem, siječenjem, rastavljanjem, detonacijom idr.) ili eksploziva TNT (iskorišćenog u privredne svrhe)			
Mjera K6.1: Znatno povećati broj zaplijenjenog vatrenog oružja, municije i eksploziva										

<p>Planirati transparentno uništavanje zaliha službenog vatrenog oružja, municije i eksploziva na ekološki prihvatljiv način;</p> <p>- sistematično vršiti uništavanje viškova, službenog oružja i municije, - uspostaviti procedure za upravljanje životnim ciklusom oružja i municije</p>	<p>-sačinjen plan MO, MUP za transparentno uništavanje zaliha službenog vatrenog oružja, municije i eksploziva na ekološki prihvatljiv način,</p> <p>-sistematično uništeni viškovi zaliha službenog vatrenog oružja, municije i eksploziva,</p> <p>-uspostavljene procedure za upravljanje cjelokupnim životnim ciklusom oružja i municije.</p>	<p>MUP/UP MO</p> <p>MUP/UP MO</p> <p>MUP/UP MO</p> <p>MUP/UP MO</p>	<p>2019/II</p> <p>2019/II I</p> <p>2019/II I</p> <p>2019/I V</p> <p>2021/I V</p>	<p>2019/II I</p> <p>2023/II I</p> <p>2023/I V</p> <p>2023/I V</p>	<p>-sačinjen je plan MO, MUP za transparentno uništavanje zaliha službenog vatrenog oružja, municije i eksploziva, a MO je nastavilo sa smanjenjem viška ubojnih sredstava - nije bilo uništavanja zaliha službenog vatrenog oružja, -nastavljene su aktivnosti za uspostavljanje procedure za upravljanje životnim ciklusom oružja i municije, u okviru saradnje s ministarstvom odbrane R Austrije i podrškom OSCE-a nastavljena je obuka</p>		<p>nijesu potrebna su finansijska sredstva</p> <p>partnerska podrška</p> <p>partnerska podrška</p>		<p>budžet</p>	<p>sistematično uništiti viškove zaliha vatrenog oružja, municije i eksploziva; uspostaviti procedure za upravljanje cjelokupnim životnim ciklusom oružja i municije</p>
---	--	---	--	---	---	--	--	--	---------------	--

					pripadnika VCG i MO.					
--	--	--	--	--	-------------------------	--	--	--	--	--

Mjera K 6.2: Sistematično i javno uništiti sve količine zaplijenjenog vatrenog oružja, municije i eksploziva

Periodično uništeni zaplijenjeno vatreno oružje, municija i eksploziv, kao i nađeno i predato državi na raspolaganje, viškovi i zastarjelo g i oštećenog službenog oružja i municije, kao i eksploziv.	-uništeno zaplijenjeno vatreno oružje, municija i eksploziv, nađeno i predato državi na raspolaganje, kao i viškovi i zastarjelo i oštećeno službeno oružje i municija, kao i eksploziv, na ekološki prihvatljiv način.	MUP/UP MORT	2019/I V	2025/I V	- od 2015. godine uništeno je zaplijenjeno vatreno oružje, municija i eksploziv, nađeno i predato državi na raspolaganje, kao i mali dio viškova i zastarjelog i oštećenog službenog oružja i municije, kao i eksploziv, a u 2023 je uništeno 798 komada vatrenog oružja	kontinuirano	partnerska podrška			uništavati i zaplijenjeno oružje, municiju i eksploziv, nađeno i predato državi na raspolaganje i viškove zastarjelog i oštećenog službenog oružja i municije i eksploziva
--	---	----------------	-------------	-------------	--	--------------	--------------------	--	--	--

CILJ 7. – znatno smanjiti rizik širenja i preusmjeravanja vatrenog oružja municije i eksploziva u protivpravne tokove

Indikator učinka	Početna vrijednost 60%	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 100%
a) broj objekata za skladištenje malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog	a) 60%	a) objekti za skladištenje malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja i pripadajuće

oružja i pripadajuće municije i eksploziva koji su u skladu sa međunarodnim standardima bezbjednosti i sigurnosti da budu rekonstruisani u cilju obezbjeđenja sigurnog i bezbjednog skladištenja se kontinuirano poboljšava.		municije i eksploziva koji su u skladu sa međunarodnim standardima bezbjednosti i sigurnosti rekonstruisani u cilju obezbjeđenja sigurnog i bezbjednog skladištenja
--	--	---

Mjera K7.1: Ojačati kapacitete državnih institucija (vojske, policije, službe za čuvanje šuma, kaznenih institucija) za uspostavljanje sistema inspekcije i upravljanja rokom upotrebe malokalibarskog i lakog oružja i municije

Uspostavljeni planovi inspekcije oružanih snaga, u skladu sa međunarodnim standardima - za municiju Međunarodnim tehničkim smjernicama o municiji (IATG/NATO)	-unaprijeđen sistem za evidentiranje vatrenog oružja i municije i vođenje službenih evidencija, u koje su unositi podaci o roku trajanja;	MUP/UPMO	2020/I	kontinuirano	-evidencija službenog oružja i municije, ažurirana je po lokacijama i u istoj je evidentirano stanje, ali je treba poboljšati;		partnerska podrška			Stalno unaprijeđivati evidencija službenog oružja i municije; -vršiti kontrolu i nadzora službenog oružja i municije; -izvršiti analizu kapaciteta za ispitivanje hemijske stabilnosti i baruta i raketnih goriva i dati prijedlog za unaprjeđenje,
Uspostavljen standardi zvan sistem upravljanja rokom trajanja oružja i municije	-unaprijeđen sistem kontrole i nadzora čuvanja oružja i municije;	MUP/MO	2020/II	2020/II I	je izvršeno vršenje kontrole i nadzora službenog oružja i municije, koji treba unaprijeđivati; -izvršena je analiza kapaciteta za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta i raketnih goriva	kontinuirano (ovu aktivnost treba stalno unaprjeđivati)	partnerska podrška			e hemijske stabilnosti i baruta i raketnih goriva i dati prijedlog za unaprjeđenje

Mjera K7.2: Osigurati da su bezbjedni i sigurni objekti za skladištenje malokalibarskog i lakog oružja/vatrenog oružja i municije izabrani na osnovu identifikovanih potreba i u skladu s međunarodnim standardima										
Obezbijeđeni stepeni sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata za malokalibarsko i lakoručje i municiju bude u skladu sa međunarodnim standardima.	-povećan stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata;	MUP/UP MO	2019/I	2024/I V	-povećan je stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata,		partnerska podrška			-nastaviti sa aktivnostima da bi se povećao stepen sigurnosti i bezbjednosti skladišnih objekata,
	-sačinjene SOP i operativni planovi bezbjednosti i sigurnosti za svaku skladišnu lokaciju za oružane snage i druge organe;	MUP/UP MO	2019/II	2024/I V	-rade se SOP i operativni planovi bezbjednosti i sigurnosti za svaku skladišnu lokaciju za oružane snage i druge organe,		partnerska podrška	200.000 e		-sačiniti SOP i operativne planove bezbjednosti i sigurnosti za svaku skladišnu lokaciju za oružane snage i druge organe.
	-rekonstruisan objekt Brezovik, u skladu sa glavnim projektom,	MO	2019/II	2024/I V	rekonstruisan je objekt Brezovik, a planirani su radovi u skladu s projektom		partnerska podrška	300.000 e		
	-povećane mjere tehničke zaštite u skladištu „Rogami“,	MUP/UP MO	2019/II	2024/I V	-povećane su mjere tehničke zaštite u skladištu „Rogami“,		partnerska podrška			
	- izrađen glavni projekat za	MOP MO	2019/I	2024/I V	- izrađen je glavni projekat za rekonstrukcij					

	rekonstrukciju skladišta „Pljevlja, -izrađen glavni projekat za izgradnju skladišta municije na lokaciji kod Bara. -sacinjena analiza troškova i koristi skladišnih kapaciteta za oružje i municiju	državni organi	2020/I	2024/I V 2020/I V	u skladišta Pljevlja; -odustalo se od izgradnje skladišta municije na lokaciji kod Bara; -analiza troškova i koristi skladišnih kapaciteta za oružje i municiju je urađena za većinu skladišnih lokacija. Cijene troškova su upitne zbog globalnih povećanja troškova	kontinuirano (ovu aktivnost treba stalno unaprjeđivati)	nijesu potrebna finansijska sredstva			
--	---	----------------	--------	--------------------------	---	---	--------------------------------------	--	--	--

Mjera K7.3: Unaprijediti kapacitete pravnih lica (proizvodnja, popravljavanje i prepravljavanje oružja, promet, prevoz, sportsko-rekreativno gađanje, osposobljavanje građana, lovišta, fizička zaštita lica i imovine) proizvođača servisera, maloprodajnih objekata, trgovinskih objekata, streljana, lovišta, privatnih kompanija za bezbjednost, centara za obuku) za uspostavljanje sistema kontrole, nadzora i inspekcije

Unaprijeđen sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije pravnih lica i preduzetnika (proizvodnja, popravljavanje i prepravljavanje oružja,	-unaprijeđen je sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije pravnih lica i preduzetnika (proizvodnja, popravljavanje i prepravljavanje oružja,	ME, MUP/UP UIP	2019/II I	2023/I V	-unaprijeđen je sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije pravnih lica i preduzetnika, jer je povećan broj kontola.		nijesu potrebna su finansijska sredstva		budžet	nastaviti sa aktivnostima za unaprijeđenje sistema redovnih kontrola, nadzora i inspekcij
--	--	----------------	-----------	----------	---	--	---	--	--------	---

popravljanje i prepravljanje oružja, promet, prevoz, sportsko-rekreativno gađanje), lovišta, fizičke zaštite lica i imovine.	promet, prevoz, sportsko-rekreativno gađanje, osposobljavanje građana, lovišta, fizička zaštita lica i imovine).								e pravnih lica i preduzetnika, koje treba redovno vršiti
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mjera K7.4: Obezbijediti da se sistematično kontrolišu i prate zalihe vatrenog oružja i municije u državnim organima i kod pravnih i fizičkih lica, kao i da se vrši kontrola, nadzor i procjena istih

Sačinjena procjenu rizika kojom se određuju prioritete kontrole, nadzora i inspekcije pravnih i fizičkih lica; niske plate i neadekvatno vrjednovanje službenika i neadekvatno upravljanje	-sačinjena procjena rizika na osnovu koje će se odrediti prioritete kontrole, nadzora i inspekcije pravnih i fizičkih lica i službenog oružja i municije; -nagrađeni i stimulisani službenici za uspješno izvršavanje zakona za upravljanje zalihamana oružanja i municije.	nadležni organi nadležni organi	2019/I 2019/II	2024/I V 2024/I V	-priprema se procjena rizika na osnovu koje će se određeni prioritete kontrole, nadzora i inspekcije pravnih i fizičkih lica i službenog oružja i municije; -upućivani su predlozi za nagrađivanje službenika	nijesu potrebna su finansijska sredstva potrebna su neznatna finansijska sredstva		budžet	-
--	---	--	-----------------------	--------------------------	--	--	--	--------	---

zalihama naoružanj a i municije										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IV PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA

Ovaj strateški dokument donijet je radi izgradnje sveobuhvatnog i efikasnog sistema kontrole malokalibarskog i lakog oružja i municije, kroz uspostavljanje zakonodavnog okvira o kontroli naoružanja, smanjenje nelegalnih tokova, širenja i zloupotrebe vatrenog oružja, municije i eksploziva. Obuhvata oružje namijenjeno za upotrebu vojske i policije – službeno, kao i oružje za civilnu upotrebu, a izvršavanjem aktivnosti doprinosimo bezbjednosti. Postavljeni ciljevi su u velikoj mjeri ispunjeni.

Radi efikasnijeg sprovođenja ovog strateškog dokumenta, potrebno je:

- a) donijeti Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem načinu onesposobljavanja oružja, usklađen sa pravnim okvirom Evropske unije, poslije usvajanja izmjena I dopuna Zakona o oružju – MUP;
- b) nastaviti sa kompletiranjem pravnog okvira za proizvodnju, kontrolu i nadzor proizvodnje oružja – MER (MUP/UP);
- c) povećati nivo svijesti građana o opasnostima posjedovanja oružja, municije i eksploziva i preduzimati mjere koje će doprinijeti suzbijanju zloupotreba – MUP/UP, MPR;
- d) nastaviti sa procesom daljeg osposobljavanja FFP kontakt tačke za vatreno oružje, kroz obuke, opremanje;
- e) jačati kapacitete za sprovođenje istrage na mjestu zločina u skladu s dobrim praksama i smjernicama Evropske unije;
- f) jačati kapacitete za uključivanje rodni pitanja u kontrolu SALW, u vezi upotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici, učešćem žena u kontroli oružja i prikupljanju rodno osjetljivih podataka;
- g) poboljšati aktivnosti za preregistraciju oružja, posebno naslijeđenog (MUP);
- h) poboljšati uslove za bezbjednije i sigurnije upravljanje zalihama oružja MUP/UP, MO, MP;
- i) nastaviti da se vrši uništavanje zaplijenjenog vatrenog oružja, municija i eksploziva, nađenog i predatog državi na raspolaganje, kao i viškova i zastarjelog službenog oružja, municije, kad se prikupi određena količina MUP/UP, MO, MP;
- j) unaprijediti sistem redovne kontrole, nadzora i inspekcije, pravnih lica i preduzetnika (proizvodnja, popravlanje i prepravlanje oružja, promet, prevoz, sportsko-rekreativno gađanje, osposobljavanje građana, lovišta, fizička zaštita lica i imovine), kao i službenog oružja i municije - MER, MUP/UP, UIP.